

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1924 kl. 4 em.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1924—1925 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1 avd.)

I den till riksdagen den 2 januari 1924 avlätna propositionen ang. statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1924—1925 har Kungl. Maj:t i avseende å tredje huvudtiteln, innefattande anslagen till utrikesdepartementet, framlagt definitiva förslag endast beträffande avdelningarna *C. Internationella byråer m. m.* och *D. Diverse*, med undantag för anslaget till skrivmaterialier m. m., under det att beträffande avdelningarna *A. Departementet* och *B. Sveriges representation i utlandet* samt skrivmaterialanslaget föreslagits att i avvaktan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna, för sistnämnda avdelningar *dels* till ordinarie anslag ett belopp av 2,625,000 kronor och *dels* till extra anslag ett belopp av 730,000 kronor samt i anslaget till skrivmaterialier m. m. en sänkning från nuvarande belopp, 750,000 kronor, med 150,000 kronor till 600,000 kronor.

Enligt vad av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden nämnda dag framgår, har berörda anordning i avseende å framställningarna under ifrågavarande huvudtitel betingats därav, att ett av den s. k. besparingskommittén avgivet betänkande, innefattande utredningar och förslag rörande vissa organisationsförändringar med avseende å utrikesdepartementet med underlydande organ m. m. icke vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande hunnit att inom departementet undergå sådan behandling och prövning, att därpå kunde grundas ett ställningstagande till de i betänkandet upptagna olika spörsmålen.

Sedermera har emellertid Kungl. Maj:t i en den 14 mars 1924 till riksdagen avläten proposition, nr 160, framlagt slutliga förslag beträffande de båda avdelningar och det anslag, vilka, enligt vad ovan nämnts, icke behandlats i statsverkspropositionen.

Då utskottet nu går att yttra sig över de såväl i sistnämnda proposition som i propositionen nr 160 gjorda framställningarna, har utskottet funnit lämpligt att i samband härmed till behandling jämväl upptaga 1923 års statsrevisorerers berättelse, i vad den avser tredje huvudtiteln; och kommer utskottet att, i den mån de framställda anmärkningarna befunnits föranleda något utskottets yttrande, uttala sig beträffande desamma under vederbörande utgiftsanslag.

A. Departementet.

Departementet.
Den kommersiella informationen m. m.

1:o. I propositionen nr 160 har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden den 14 mars 1924, föreslagit riksdagen (punkt 1) att
dels bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för utrikesdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

Lönegrad.

1 sändebud tjänstgörande såsom kabinetssekreterare	A	3
3 sändebud eller generalkonsuler tjänstgörande såsom avdelningschefer	A	2
8 legationsråd eller konsuler tjänstgörande såsom byråchefer	B	20
7 förste legationssekreterare eller vicekonsuler	B	16
7 byråsekreterare	B	13
3 kanslistor, manliga	B	9
eller kvinnliga	C	6

B. Övrig personal.

1 kansliråd tjänstgörande såsom chef för arkivet	B	20
1 förste arkivarie	B	15
1 kamrerare	B	15
1 andre arkivarie	B	13
6 kontorsskrivare, kvinnliga	C	5
8 kanslibiträden, kvinnliga	C	3
1 förste expeditionsvakt	B	3
10 expeditionsvakter	B	1
1 portvakt	B	1

dels godkänna följande stat för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	405,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	5,000
Arvode till en speciellt sakkunnig i folkrätt	»	8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	67,000

Summa kronor 485,000

Anm. Kabinettssekreterare, som är gift, skall äga att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 6,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat;

dels höja det *ordinarie* förslagsanslaget till departementet,

nu	kronor	448,000
med	»	37,000
till	»	485,000

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 7—31 i statsrådsprotokollet.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *C. Hederstierna* väckt motion (nr 278), däri hemställts, att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om indragning av den speciella handelsavdelningen och inrättande i stället å den politiska och handelspolitiska avdelningen av en speciell handelsbyrå, i stället bibehålla anslaget för avlönande av en befattning å extra stat såsom avdelningschef å den speciella handelsavdelningen och för sådant ändamål anslå, utöver för budgetåret 1924—1925 av Kungl. Maj:t begärt belopp, ytterligare 3,000 kronor.

Till stöd för detta förslag anföres i motionen följande:

»Uti Kungl. Maj:ts proposition nr 160 till innevarande års riksdag har hans excellens herr ministern för utrikes ärendena i punkt 1 föreslagit, att den speciella handelsavdelningen uti kungl. utrikesdepartementet skulle indragas och att i stället å den politiska och handelspolitiska avdelningen skulle inrättas en speciell handelsbyrå, innefattande tre befattningar å ordinarie stat, en i lönegraden B 20, en i B 16 och en i B 13.

Förslaget härom har väckts av den s. k. besparingskommittén och ha där- efter åtskilliga korporationer och myndigheter yttrat sig över förslaget. För allt detta är närmare redogjort i utrikesministerns anförande till statsrådsprotokollet och finnes därför icke nu någon anledning att på nytt redogöra för dessa yttranden. Man måste emellertid giva utrikesministern fullt rätt i hans påpekande av att de uttalanden, besparingskommittén åberopat rörande närings- idkares låga uppskattning av den nuvarande informationsverksamheten, mot- sägas ej blott av flera auktoritativa utlåtanden, som sedermera avgivits över kommitténs förslag, utan även av det förhållandet, att den speciella handels- avdelningen och konsulaten i så betydande omfattning, som nu är fallet, tagas i anspråk för upplysningars erhållande.

Då det sedermera gällt för utrikesministern själv att taga ställning till frå- gan, om man bör bibehålla den fristående speciella handelsavdelningen eller i stället förlägga en speciell handelsbyrå till den politiska och handelspolitiska avdelningen, erkänner han, att han med någon tvekan beslutit sig för att till- styrka det senare alternativet. För de skäl, som utrikesministern anför till förmån för det förra, finns ingen anledning att nu på nytt redogöra utan an- håller jag endast att i fullaste mått åberopa desamma.

Vida svagare synes mig utrikesministerns skäl bliva, då han skall redogöra för motiven för den motsatta ståndpunkten. Dessa skäl äro egentligen endast två. Det ena är det nära samband, som ofta äger rum emellan utrikespolitiken och kommersiella frågor. Udden av denna anmärkning synes dock uti icke ringa mån brytas av utrikesministerns eget omnämmande, att de olägenheter, som härav kunde uppkomma, i själva verket under hittills rådande gott samarbete mellan avdelningarna föga gjort sig gällande. Det är därför endast ur princi- piell och i framtiden måhända även ur praktisk synpunkt, som utrikesminis-

tern finner det önskvärt, att samtliga kommersiella ärenden handläggas å den politiska avdelningen. Mot detta synes dock kunna erinras, att med det goda samarbete, som, såvitt min visserligen något korta erfarenhet sträcker sig, äger rum emellan utrikesdepartementets olika avdelningar, de av utrikesministern uttalade farhågorna förefalla något uppkonstruerade samt att därjämte departementschefen själv och kabinettssekreteraren icke lära underlåta att sammanhålla det hela, även om det handlägges på olika avdelningar.

Utrikesministerns andra skäl är besparingssynpunkten. Han erkänner emellertid själv, att i första hand torde den besparing, som kan vinnas, ej vara synnerligen betydande, och häri måste man onekligen giva honom rätt, men, och häri skulle väl komma det skäl, som skulle komma vägskaalen att väga över, skulle man bibehålla den självständiga handelsavdelningen under en sakkunnig och energisk ledning och ett ökat anlitande från näringslivets sida kommer att äga rum, så skulle detta leda till ett utvecklande av handelsavdelningens verksamhet och därmed följande ökning av personal och kostnader. Denna argumentation kan väl dock knappast kallas bärande. Avdelningschefen är för sakkunnig och energisk och allmänheten kan befaras anlita avdelningen för mycket och därför bör avdelningschefen avlägsnas och hela avdelningen degraderas till en byrå. Det synes som i stället hela denna bevisföring borde föra till det motsatta resultatet att, som avdelningschefen tydligen gör nytta och hans biträde ständigt anlitas, så bör avdelningen bibehållas.

Det finnes emellertid ännu en synpunkt, som icke blivit av utrikesministern berörd, men som synes värd allt beaktande. Jag har nyligen påpekat den i ett anförande uti första kammaren. Det läser icke kunna förnekas att i fråga om statens behandling av handeln rörande frågor en överorganisation äger rum. Man har utrikesdepartementet, man har handelsdepartementet och man har kommerskollegium. Utan att för närvarande gå djupare in på spörsmålet huru denna olämpliga anordning bör undanröjas, synes det vara tillräckligt att i detta sammanhang endast erinra, att det kan väl icke vara lämpligt att nu vidtaga förändringar beträffande det ena verksamhetsfältet för att sedan taga upp frågan, huru man bör inrätta sig å de andra. Det rätta torde vara att taga upp frågan i hela dess vidd och därvid undersöka huru indragningarna rätteligen böra äga rum. Först då blir man i tillfälle att fullt bedöma situationen och handla därefter.»

*Utskottets
yttrande.*

De förändringar i organisationen av utrikesdepartementet, som innebäras i den under förevarande punkt framlagda staten för departementet, grunda sig i väsentliga delar på ovanberörda av den s. k. besparingskommittén avgivna betänkande och förslag i ämnet. Kommittén har jämväl beträffande representationen i utlandet föreslagit ganska avsevärda ändringar i riktning av minskning av personalen med därav följande besparingar och har även i åtskilliga andra hänseenden förordat åtgärder i syfte att åstadkomma minskning i utgifterna under föreliggande huvudtitel. Givetvis har det måst möta betydande svårigheter att, sedan departementet med därunder lydande stater så sent som åren 1919 och 1921 undergått en genomgripande omorganisation, därvid riksdagen såsom ett huvudändamål angivit åstadkommande av en stark begränsning av kostnaderna, nu kunna utfinna anordningar, som utan att effektiviteten av vår utrikesförvaltning i nämnvärd grad beskäres, likväl medföra mera avsevärda besparingar. Det vill emellertid synas utskottet, som om kommittén på ett i huvudsak lyckligt sätt löst denna uppgift och departementschefen har i allmänhet anslutit sig till kommitténs ståndpunkt i de olika frågorna. Utskottet

har för sin del, på sätt av detta utlåtande framgår, endast i ett par detaljer, där tvekan ansetts kunna råda, huruvida de föreslagna besparingsåtgärderna låta sig förena med ett behörigt tillgodoseende av de intressen, som av utrikesförvaltningen skola tillvaratagas, icke ansett sig kunna tillstyrka av Kungl. Maj:t föreslagna indragningar.

Vad då beträffar den under förevarande punkt behandlade frågan om stat för departementet, upptages till en början av departementschefen spørsmålet angående *den kommersiella informationsverksamheten*, i departementet representerad av den på extra stat uppförda speciella handelsavdelningen. I avseende härå vill utskottet erinra, att frågan om ordnandet av den statliga kommersiella informationen alltsedan förarbetena till 1919 års riksdagsbeslut angående utrikesdepartementet varit föremål för olika utredningar och förslag, vilka hittills resulterat i den nuvarande försöksorganisationen med en speciell handelsavdelning i utrikesdepartementet och en s. k. upplysningssektion hos kommerskollegium. Av chefen för handelsdepartementet tillkallade sakkunniga hava emellertid föreslagit en annan anordning, nämligen inrättande i sistnämnda departement av ett centralorgan för ifrågavarande informationsverksamhet under namn av handelsdepartementets kommersiella upplysningsbyrå.

Besparingskommittén har nu — under framhållande att den statliga kommersiella informationsverksamheten, såsom den hos oss bedrivits, icke kunde anses vara av sådant värde, som under nuvarande omständigheter borde vara en förutsättning för dess bibehållande — uttalat sig för en högst väsentlig begränsning av denna verksamhet och i samband härmed föreslagit indragning av såväl den speciella handelsavdelningen som kommerskollegii upplysningssektion. Departementschefen har, efter inhämtande av yttranden från en mängd sammanslutningar av närings- och industriidkare samt kommerskollegium, ansett sig böra, om än med någon tvekan, biträda ett av kollegium framställt förslag om indragning av handelsavdelningen och inrättande i stället å den politiska och handelspolitiska avdelningen av en speciell handelsbyrå. I detta sammanhang vill utskottet erinra, att Kungl. Maj:t i skrivelse den 14 mars 1924 (nr 174), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för nämnda dag, givit riksdagen tillkänna, att proposition icke komme att till riksdagen avlätas i det under punkten 4 av tionde huvudtiteln i statsverkspropositionen omförmälda ärendet angående anslag till budgetåret 1924—1925 för kommerskollegii upplysningssektion, i följd varav medel för berörda ändamål ej vidare behövde beräknas å staten för nämnda budgetår.

Då utskottet nu går att för egen del yttra sig i denna fråga, vill utskottet framhålla, att med hänsyn till de mycket skiftande meningar, som i ärendet gjort sig gällande, ett ställningstagande till det föreliggande spørsmålet måste te sig synnerligen vanskligt. Just den omständigheten, att så skiljaktiga åsikter beträffande organisationen av förevarande informationsverksamhet framförts, synes emellertid mana till en viss försiktighet, när det gäller beslut om indragning av en institution med den framskjutna plats inom denna verksamhet, som den speciella handelsavdelningen intager. Det vill ock synas, som om

berörda organisationsfråga, i trots av den långa tid, under vilken den varit föremål för utredning och de många olika förslag som framställts, näppeligen kan anses vara i och med det nu föreliggande förslaget slutgiltigt behandlad. Visserligen läser Kungl. Maj:t genom detta förslag hava tagit definitiv ståndpunkt till frågan, men utskottet kan dock ej finna annat än att densamma skulle vinna på en förnyad utredning, vid vilken de olika möjligheterna för dess lösning bleve mera i ett sammanhang än vad hittills skett prövade. Särskilt vill utskottet härvid fästa uppmärksamheten på att den ovan omnämnda ifrågasatta anordningen med en avdelning inom handelsdepartementet såsom det centrala organet för verksamheten hittills måhända icke blivit så ingående undersökt och övervägd som den möjligen kan förtjäna. I nu förevarande avseende kan utskottet sålunda ansluta sig till motionärens synpunkt på lämpligheten av upptagande till prövning i ett sammanhang av frågan i hela dess vidd. Den direkta besparing, som genom den speciella handelsavdelningens indragning skulle uppstå — skillnaden i avlöningen för avdelningschefen och för en byråchef, omkring 3,000 kronor — kan ej heller anses så stor, att kostnadsfrågan bör tillmätas något avgörande inflytande på sakens bedömande. Med hänsyn härtill och då de skäl, som av departementschefen i övrigt anförts till stöd för förslaget, icke syntes utskottet fullt övertygande, har utskottet, med allt erkännande av det intresserade och målmedvetna arbete, som av såväl besparingskommittén som vederbörande myndigheter för frågans lösande blivit utfört, likväl ej ansett sig kunna biträda förslaget om indragning av handelsavdelningen, utan torde densamma, i avvaktan på förnyad utredning, böra bibehållas såsom en självständig avdelning på extra stat.

Den å denna avdelning för närvarande tjänstgörande personalen utgöres av en avdelningschef, en förste legationssekreterare eller vice konsul, en byråsekreterare och en kvinnlig kanslist. Då sistnämnda tjänst under alla omständigheter läser kunna indragas, skulle alltså erfordras anslag å extra stat för avlöning av de tre övriga befattningshavarna med samma belopp som nu utgår från extra förslagsanslaget till arvoden åt viss extra personal i departementet m. m. eller respektive 14,400, 8,124 och 6,048 kronor samt för vikariatsersättning, förslagsvis 1,428 kronor, tillhoppa 30,000 kronor. Då de övriga arvoden, som nu utgå från ovanberörda extra förslagsanslag, i runt tal 11,500 kronor, äro avsedda att hädanefter bestridas från ordinarie anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., skulle alltså det nuvarande extra förslagsanslaget icke vidare vara erforderligt. Det extra anslag å 30,000 kronor, som, enligt vad ovan anförts, i stället skulle i riksstaten uppföras, läser böra erhålla naturen av bestämt anslag med rubrik »till uppehållande av en speciell handelsavdelning».

Det av Kungl. Maj:t upptagna förslagsanslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän kan av nu ifrågavarande anledning minskas med avlöningarna till ett legationsråd, tjänstgörande såsom byråchef, en förste legationssekreterare eller vice konsul och en byråsekreterare, förslagsvis beräknade till respektive 11,460, 9,540 och 7,212 kronor eller tillhoppa 28,212 kronor, avrundat till 28,000 kronor.

Beträffande *politiska och handelspolitiska avdelningen i övrigt* har av Kungl. Maj:t ingen annan förändring ifrågasatts, än att en förste legationssekreterarebefattning i B: 16, vars innehavare särskilt omhänderhaft översättningsarbeten, indrages och den nuvarande innehavaren uppföres å övergångsstat. Häremot har utskottet intet att erinra.

Personal- och administrativa avdelningen är för närvarande organiserad på två byråer, personal- och räkenskapsbyrån och byrån för utländska studieresor, passärenden m. m. (ceremonibyrån), vardera med en tjänsteman i legationsråds grad (B: 20) såsom chef. Departementschefen har nu förordat indragning av chefsbefattningen å sistnämnda byrå, vilken skulle läggas direkt under avdelningschefen. Den nuvarande byråchefen skulle överflyttas å övergångsstat, och efter hans avgång från tjänsten skulle en del befattningen tillhörande ärenden av mera ömtålig art, med vilka dock avdelningschefen ansåges icke böra betungas, anförtros åt den vid departementet fästade introduktören för främmande sändebud eller annan lämplig person mot ett årsarvode av 3,000 kronor. Den sålunda föreslagna anordningen har utskottet funnit ändamålsenlig och alltså ansett sig böra tillstyrka.

Vidkommande *arkivet*, där nu tjänstgöra ett kansliråd (B: 20) såsom chef, två förste arkivarier (B: 16) och två andre arkivarier (B: 13), har departementschefen i överensstämmelse med besparingskommitténs förslag, ansett en förste och en andre arkivarietjänst kunna indragas och deras nuvarande innehavare överflyttas på övergångsstat. Jämväl detta förslag anser sig utskottet böra biträda.

Förslagsanslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän, nu 415,000 kronor, har av Kungl. Maj:t med iakttagande av de av departementschefen förordade, här ovan oförmälda förändringarna, upptagits med ett till 405,000 kronor nedsatt belopp. Vid bifall till utskottets förslag om bibehållande av den speciella handelsavdelningen kan, såsom förut är nämnt, anslaget nedsättas med ytterligare 28,000 kronor till 377,000 kronor.

Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., nu 20,000 kronor, skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag å ena sidan höjas med dels förenämnda belopp 11,500 kronor, arvoden till fyra kvinnliga befattningshavare, som nu avlönas från det extra förslagsanslaget, dels ock 40,000 kronor för bestridande av kostnaderna för sådan kvinnlig skrivhjälp, som för närvarande ersättes från expensanslaget — en anordning, som i regel icke anses vidare böra förekomma — men å andra sidan minskas med ett belopp av 4,700 kronor, motsvarande i runt tal avlöningen till två icke-ordinarie expeditionsvakter, vilka icke vidare anses erforderliga. Anslaget skulle alltså komma att utgöra 67,000 kronor. Utskottet har intet att erinra mot denna beräkning.

Departementets ordinarie stat, nu slutande å ett belopp av 448,000 kronor och av Kungl. Maj:t för budgetåret 1924—1925 beräknad till 485,000 kronor, skulle enligt utskottets förslag komma att sluta å ett 28,000 kronor lägre belopp eller 457,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning och herr Hederstiernas ovanberörda motion,

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för utrikesdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare:

A. Diplomatisk eller konsulär personal. Lönegrad.

1 sändebud tjänstgörande såsom kabinettssekreterare ..	A	3
3 sändebud eller generalkonsuler tjänstgörande såsom avdelningschefer	A	2
7 legationsråd eller konsuler tjänstgörande såsom byråchefer	B	20
6 förste legationssekreterare eller vicekonsuler	B	16
6 byråsekreterare	B	13
3 kanslistor, manliga	B	9
eller kvinnliga	C	6

B. Övrig personal.

1 kansliråd tjänstgörande såsom chef för arkivet	B	20
1 förste arkivarie	B	15
1 kamrerare	B	15
1 andre arkivarie	B	13
6 kontorsskrivare, kvinnliga	C	5
8 kanslibiträden, kvinnliga	C	3
1 förste expeditionsvakt	B	3
10 expeditionsvakter	B	1
1 portvakt	B	1

b) godkänna följande stat för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	377,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	5,000
Arvode till en speciellt sakkunnig i folkrätt	»	8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	67,000
		Summa kronor 457,000

Anm. Kabinettssekreterare, som är gift, skall äga att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 6,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat;

c) höja det ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 448,000 kronor, med 9,000 kronor till 457,000 kronor;

d) till *uppehållande av en speciell handelsavdelning inom utrikesdepartementet* för budgetåret 1924—1925 bevilja ett extra anslag å 30,000 kronor;

e) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t föranstalta om ny allsidig och i ett sammanhang företagen utredning angående ordnande av den statliga kommersiella informationsverksamheten och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

2:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 1:o) här ovan anfört, får utskottet hemställa, Övergångsstat.

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å övergångsstat för utrikesdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare:

<i>A. Diplomatisk eller konsulär personal.</i>	Lönegrad.
1 legationsråd	B 20
1 förste legationssekreterare	B 16

B. Övrig personal.

1 förste arkivarie	B 15
1 andre arkivarie	B 13

b) godkänna följande övergångsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Övergångsstat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag 36,800 kronor

c) under riksstatens tredje huvudtitel under rubrik övergångsstat för departementet uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 36,800 kronor.

B. Sveriges representation i utlandet.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit (prop. nr 160 punkt 3) riksdagen att *dels* bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt: Beskickningar och konsulat.

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad
11 sändebud	A 3
7 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
5 legationsråd	B 20

7 konsuler	B 20
5 förste legationssekreterare	B 16
6 vicekonsuler	B 16
3 andre legationssekreterare	B 13
3 andre vicekonsuler	B 13
18 kanslister, manliga	B 9
eller kvinnliga	C 6

dels godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat för av avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 785,000
Vikariatsersättningar samt lönefyllnad till vissa konsulsbefattningar, försöksanslag	» 18,000
Expektansarvoden, förslagsanslag	» 81,000
	<hr/>
	Summa kronor 884,000

dels godkänna följande stat för ortstillägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat för ortstillägg.

Belgien.

Bryssel:

Sändebud	kronor 9,000
--------------------	--------------

Danmark och Island.

Köpenhamn:

Sändebud	» 10,800
Förste legationssekreterare	» 2,000
Vicekonsul	» 2,000
Kanslist	» —

Estland.

Reval:

Konsul	» 6,600
------------------	---------

Finland.

Helsingfors:

Sändebud	» 10,800
Förste legationssekreterare	» 2,000
Vicekonsul	» 2,000

Frankrike.

Paris:

Sändebud	» 30,600
Legationsråd	» 6,100
Kanslist	» 1,900

Rouen:

Konsul	» 5,100
------------------	---------

Italien.

Rom:		
Sändebud	kronor	13,800

Lithauen.

Kovno:		
Konsul	»	6,600

Nederländerna.

Haag:		
Sändebud	»	17,400
Legationssekreterare	»	3,800
Rotterdam:		
Vicekonsul	»	3,800

Norge.

Kristiania:		
Sändebud	»	10,800
Förste legationssekreterare	»	2,000

Ryssland.

Sändebud	»	30,600
Legationsråd	»	6,600
Kanslist	»	2,000
Konsul	»	8,100

Schweiz, Ungern, Österrike.

Bern:		
Sändebud	»	13,800
Legationssekreterare	»	3,800

Spanien, Portugal.

Madrid:		
Sändebud	»	9,000
Kanslist	»	1,900

Storbritannien och Irland.

London:		
Sändebud	»	45,000
Legationsråd	»	6,600
Legationssekreterare	»	4,800
Kanslist	»	2,000
Generalkonsul	»	14,400
Vicekonsul	»	3,800
Andre vicekonsul	»	3,800
Kanslist	»	2,000

Turkiet, Bulgarien.

Konstantinopel:		
Sändebud	»	9,000

Tyska riket.

Berlin:

Sändebud	kronor	23,400
Legationsråd	»	5,100
Legationssekreterare	»	3,800
Kanslist	»	1,800

Hamburg:

Generalkonsul	»	7,400
Vicekonsul	»	3,300

Lybeck:

Konsul	»	4,100
------------------	---	-------

Brittiska Sydafrika.

Kapstaden:

Generalkonsul	»	11,400
-------------------------	---	--------

Brittiska Nordamerika.

Montreal:

Generalkonsul	»	16,400
Kanslist	»	4,500

Förenta staterna.

Washington:

Sändebud	»	45,000
Legationsråd	»	7,600
Kanslist	»	4,500

New York:

Generalkonsul	»	18,400
Vicekonsul	»	6,800
Andre vicekonsul	»	5,000
Kanslist	»	4,500

Chicago:

Konsul	»	12,100
Kanslist	»	4,500

Minneapolis:

Vicekonsul	»	6,800
----------------------	---	-------

San Francisco:

Konsul	»	12,100
Kanslist	»	4,500

Mexico, Centralamerika, Väst-Indien, Övre Sydamerika.

Mexico:

Sändebud	»	22,400
Kanslist	»	4,500 ¹

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

Argentina, Chile, Uruguay, Paraguay.

Buenos Aires:

Sändebud	kronor	36,000
Kanslist	»	4,500 ¹

Brasilien.

Rio de Janeiro:

Sändebud	»	30,000
Kanslist	»	4,500 ¹

Japan, Kina.

Tokio:

Sändebud	»	30,000
Legationssekreterare	»	6,600
Kanslist	»	4,500 ¹

Shanghai:

Generalkonsul	»	19,400
Kanslist	»	4,500 ¹

Brittiska Australien.

Sydney:

Generalkonsul	»	14,400
Kanslist	»	4,500

Summa ortstillägg kronor 721,500

Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister kronor 5,000

Summa kronor 726,500

Anm. 1. Sändebuden i Köpenhamn, Paris, Helsingfors, Kristiania, Madrid, London, Konstantinopel¹, Berlin samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Dessutom utgår till nu nämnda tjänstemän ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings- resp. konsulathus med följande belopp, nämligen:

1,500	kronor	för	sändebudet	i	Köpenhamn
3,000	»	»	»	»	Helsingfors
3,000	»	»	»	»	Paris
2,400	»	»	»	»	Kristiania
2,000	»	»	»	»	Madrid
3,000	»	»	»	»	London
2,000	»	»	»	»	Konstantinopel
4,000	»	»	»	»	Berlin
1,000	»	»	»	»	generalkonsuln i Hamburg,

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Leningrad.

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal.

dels ock sänka det ordinarie förslagsanslaget till beskickningar och konsulat, nu 1,690,000 kronor, med 80,000 kronor till 1,610,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid propositionen nr 160 fogade statsrådsprotokollet sid. 32—52.

Motion. Uti en av herrar *E. Nylander* och *A. Lindman* inom andra kammaren väckt motion har vidare hemställts, att riksdagen måtte besluta

1. antingen att, om i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beskickningarna i Bern samt Wien och Budapest skola sammanslås, beskickningen förläggas till Wien,

2. eller att, om riksdagen ej anser sig kunna föreslå indragning av beskickningen i Bern, även beskickningen i Wien bibehålles som hittills med ackreditering jämväl i Budapest.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande anslag är för budgetåret 1923—1924 beräknat på följande sätt:

Avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän	kronor	860,000
Vikariatsersättningar m. m.	»	20,000
Expektansarvoden	»	70,000
		Summa kronor 950,000

Ortstillägg.

Enligt specificerad stat	»	740,700
		Tillhopa kronor 1,690,700

Anslagsbeloppet är i riksstaten uppfört såsom förslagsanslag med ett till 1,690,000 kronor avrundat belopp.

*Kungl.
Maj:t.*

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att indragning skall ske av nedan angivna befattningar inom utrikesrepresentationen:

Beskickningarna i Brüssel och Haag:
1 kanslist.

Konsulatet i Antwerpen:
1 andre vicekonsul.

Beskickningen i Paris:
1 förste legationssekreterare.

Beskickningen i Wien:
1 sändebud

(avses att under tiden juli—september 1924 uppföras å övergångsstat).

Generalkonsulatet i London:

1 kanslist.

Konsulatet i Lübeck:

1 kanslist.

Generalkonsulatet i Kapstaden:

1 kanslist.

Generalkonsulatet i Montreal:

1 vicekonsul.

Beskickningen i Washington:

1 andre legationssekreterare.

Beskickningen i Tokio och Peking:

1 legationsråd (i Peking).

Genom de sålunda ifrågasatta indragningarna har i avlöningsstaten beräknats uppstå en besparing av 75,364 kronor å posten avlöningar till ordinarie tjänstemän samt 2,000 kronor å posten till vikariatsersättningar. En höjning av posten expektansarvoden har däremot föreslagits från 70,000 till 81,000 kronor. I fråga om staten för ortstillägg ha å ena sidan vissa besparingar på grund av indragningarna kunnat ske, men å andra sidan hava på grund av prisstegringen i Tyskland ortstilläggen till där anställda befattningshavare ansetts böra höjas till samma belopp, som år 1921 utgingo. Kungl. Maj:ts beräkning av ortstilläggsstaten slutar å 726,500 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t föreslagit en reglering av ersättningarna för uppvärmning av beskickningshusen i Berlin och Madrid, varigenom dessa ersättningar skulle komma att höjas med 1,000 kronor å vardera stället eller till 4,000 kronor respektive 2,000 kronor.

Slutligen har Kungl. Maj:t ifrågasatt att flytta det nu till Riga förlagda konsulatet till Kovno.

Genom de sålunda föreslagna åtgärderna har en sänkning av förevarande anslag med 80,000 kronor till 1,610,000 kronor kunnat ske.

Å övergångsstat för tiden 1 juli—30 september 1924 har uppförts ett sändebud. Kostnaderna enligt övergångsstaten hava avsetts att utgå från ett särskilt för ändamålet anvisat förslagsanslag å 8,000 kronor.

Vad till en början beträffar Kungl. Maj:ts förslag om indragning av sändebudsposten i Wien och Budapest samt upprättandet av en för Bern, Wien och Budapest gemensam beskickning, vars chef skulle vara placerad å den förstnämnda av dessa orter, har utskottet intet att erinra mot att en sammanslagning av de nuvarande beskickningarna i Bern samt Wien och Budapest sker, då härigenom en avsevärd besparing åstadkommes. Dock synes det utskottet önskvärt, att vare sig den sammanslagna beskickningens chef placeras i Bern eller Wien, en diplomatisk tjänsteman stationeras å den andra orten för att där vara ständigt till hands för de svenska intressenas bevakande. En motsvarande anordning finnes för närvarande i Tokio och Peking. Med hänsyn till de ganska höga krav, som måste ställas på denne tjänsteman, synes han böra erhålla legationsråds tjänsteställning.

*Utskottets
yttrande.*

Därest, såsom utskottet anser lämpligt, en legationsrådsbefattning knytes till beskickningen, kan givetvis den vid beskickningen upptagna legationssekreterarposten indragas, varigenom kostnaden för den av utskottet ifrågasatta anordningen blir jämförelsevis obetydlig. Det torde emellertid icke vara nödvändigt att riksdagen nu fattar ståndpunkt till frågan om beskickningschefen skall placeras i Bern eller Wien. Bestämmandet härom synes enligt utskottets mening böra överlämnas till Kungl. Maj:t. Utskottet har på nu angivet sätt ansett sig böra tillmötesgå de av motionärerna framförda synpunkterna på detta spörsmål.

Av statsrådsprotokollet framgår, att det varit ifrågasatt att indraga legationssekreterarbefattningen vid beskickningen i London, men att departementschefen mot ministrarnas i London avstyrkande icke ansett sig kunna beröva beskickningen legationssekreterarens arbetskraft. Däremot hava legationssekreterarposterna vid beskickningarna i Paris och Washington föreslagits skola indragas. Vad beträffar legationssekreterartjänsten i London, tilltror sig icke utskottet att under nu rådande förhållanden med därav betingad stora arbetsbördor för legationen därstädes föreslå tjänstens indragning, men anser utskottet frågan om möjligheten av en sådan besparing böra med uppmärksamhet följas för att densamma framdeles, när omständigheterna kunna sådant medgiva, må kunna genomföras.

Då det kommit till utskottets kännedom, att efter upptagandet av förbindelserna med Ryssland den nu i Hälsingfors placerade vicekonsuln skulle kunna komma till användning jämväl i Ryssland, har utskottet, som funnit en sådan anordning ändamålsenlig, ansett sig böra genom en till staten fogad anmärkning möjliggöra detta.

Vad slutligen beträffar Kungl. Maj:ts förslag om indragning av legationsrådsposten i Peking, har utskottet ansett, att vid bedömandet av detta spörsmål särskild hänsyn bör tagas till de i Kina för närvarande rådande osäkra förhållandena, vilka göra, att förslaget om postens indragning måste anses ägnat att väcka betänkligheter och att ett genomförande av detsamma kan komma att skada de svenska intressena därstädes. Härtill kommer att posten i fråga är så nyligen inrättad, att någon större erfarenhet angående dess betydelse icke kan hava vunnits och att innan så skett indragning av densamma icke torde böra äga rum. Även ur statsekonomisk synpunkt torde det vara tvivelaktigt, huruvida någon nämnvärd besparing kommer att bliva följden av postens indragning, då givetvis mycket dryga resekostnader komma att åsamkas statsverket genom upprepade resor mellan Tokio och Peking. Dessa kostnader kunna i någon mån bedömas med ledning av den i 1922 års räkenskaper för utrikesdepartementet förekommande uppgiften, att för av sändebudet i Tokio företagna tvenne tjänsteresor till Kina utbetalts respektive 5,317 kronor 70 öre och 4,513 kronor 58 öre eller tillhopa 9,831 kronor 28 öre. Med hänsyn till vad sålunda anförts har utskottet icke ansett sig kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag icke givit anledning till särskilt uttalande från utskottets sida.

Enligt utskottets förslag skulle genom indragning av följande antal ordinarie

befattningshavare minskning å avlöningsstaten kunna ske med nedan angivna belopp:

1 sändebud (A 2)	med kronor	15,000
2 förste legationssekreterare (B 16)	» »	19,080
1 vice konsul (B 16)	» »	9,540
1 andre legationssekreterare (B 13)	» »	7,212
1 andre vice konsul (B 13)	» »	7,212
4 kanslisters (C 6)	» »	15,400
		Summa kronor 73,444

Däremot tillkommer för legationsrådsbefattningen vid beskickningen i Bern, Wien och Budapest » 11,460
 på grund varav nettominskningen utgör kronor 61,984

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän skulle vid bifall till utskottets förslag komma att upptagas med (860,000 — 61,984 =) i avrundat tal 799,000 kronor. Anslagsposten till vikariatsersättningar m. m. synes böra beräknas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag till 18,000 kronor. Den av Kungl. Maj:t ifrågasatta höjningen av posten expektansarvoden synes kunna begränsas till 5,000 kronor, varigenom posten skulle komma att upptagas med 75,000 kronor.

Vad därefter angår beräkningen av ortstilläggsstaten, kan densamma på grund av den utav utskottet ifrågasatta indragningen av en legationssekreterarspost minskas med 3,800 kronor utöver vad Kungl. Maj:ts förslag innehåller. Däremot måste ortstillägg beräknas för legationsråden vid beskickningarna i Bern, Wien och Budapest samt Tokio och Peking med respektive 5,100 kronor och 12,000 kronor eller med tillhoppa 17,100 kronor. På grund härav nödvändiggöres en höjning av Kungl. Maj:ts beräkning av ortstilläggsstaten med 13,300 kronor eller i avrundat tal till 740,000 kronor.

Anslagsbehovet i sin helhet lär enligt utskottets nu framlagda förslag böra beräknas till (799,000 + 18,000 + 75,000 + 740,000 =) 1,632,000 kronor.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag må
 a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad
11 sändebud	A 3
7 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
7 legationsråd	B 20
7 konsuler	B 20

4 förste legationssekreterare	B 16
6 vicekonsuler	B 16
3 andre legationssekreterare	B 13
3 andre vicekonsuler	B 13
18 kanslister, manliga	B 9
eller kvinnliga	C 6

b) godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 799,000
Vikariatsersättningar samt lönefyllnad till vissa	
konsulsbefattningar, förslagsanslag	» 18,000
Expektansarvoden, förslagsanslag	» 75,000
	<hr/>
	Summa kronor 892,000

c) godkänna följande stat för ortstillägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat för ortstillägg.

Belgien.

Bryssel:

Sändebud kronor 9,000

Danmark och Island.

Köpenhamn:

Sändebud » 10,800

Förste legationssekreterare » 2,000

Vicekonsul » 2,000

Kanslist » —

Estland.

Reval:

Konsul » 6,600

Finland.

Helsingfors:

Sändebud » 10,800

Förste legationssekreterare » 2,000

Vicekonsul (även med placering i Ryssland) » 2,000

Frankrike.

Paris:

Sändebud » 30,600

Legationsråd » 6,100

Kanslist » 1,900

Rouen:

Konsul » 5,100

Italien.

Rom:		
Sändebud	kronor	13,800

Lithauen.

Kovno:		
Konsul	»	6,600

Nederländerna.

Haag:		
Sändebud	»	17,400
Legationssekreterare	»	3,800
Rotterdam:		
Vicekonsul	»	3,800

Norge.

Kristiania:		
Sändebud	»	10,800
Första legationssekreterare	»	2,000

Ryssland.

Sändebud	»	30,600
Legationsråd	»	6,600
Kanslist	»	2,000
Konsul	»	8,100

Schweiz, Ungern, Österrike.

Bern eller Wien (enl. Kungl. Maj:ts bestämmande):		
Sändebud	»	13,800
Legationsråd	»	5,100

Spanien, Portugal.

Madrid:		
Sändebud	»	9,000
Kanslist	»	1,900

Storbritannien och Irland.

London:		
Sändebud	»	45,000
Legationsråd	»	6,600
Legationssekreterare	»	4,800
Kanslist	»	2,000
Generalkonsul	»	14,400
Vicekonsul	»	3,800
Andre vicekonsul	»	3,800
Kanslist	»	2,000

Turkiet, Bulgarien.

Konstantinopel:		
Sändebud	»	9,000

Tyska riket.

Berlin:

Sändebud	kronor	23,400
Legationsråd	»	5,100
Legationssekreterare	»	3,800
Kanslist	»	1,800

Hamburg:

Generalkonsul	»	7,400
Vicekonsul	»	3,300

Lybeck:

Konsul	»	4,100
------------------	---	-------

Brittiska Sydafrika.

Kapstaden:

Generalkonsul	»	11,400
-------------------------	---	--------

Brittiska Nordamerika.

Montreal:

Generalkonsul	»	16,400
Kanslist	»	4,500

Förenta staterna.

Washington:

Sändebud	»	45,000
Legationsråd	»	7,600
Kanslist	»	4,500

New York:

Generalkonsul	»	18,400
Vicekonsul	»	6,800
Andre vicekonsul	»	5,000
Kanslist	»	4,500

Chicago:

Konsul	»	12,100
Kanslist	»	4,500

Minneapolis:

Vicekonsul	»	6,800
----------------------	---	-------

San Francisco:

Konsul	»	12,100
Kanslist	»	4,500

Mexico, Centralamerika, Väst-Indien, Övre Sydamerika.

Mexico:

Sändebud	»	22,400
Kanslist	»	4,500 ¹

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

Argentina, Chile, Uruguay, Paraguay.

Buenos Aires:

Sändebud	kronor	36,000
Kanslist	»	4,500 ¹

Brasilien.

Rio de Janeiro:

Sändebud	»	30,000
Kanslist	»	4,500 ¹

Japan, Kina.

Tokio:

Sändebud	»	30,000
Legationssekreterare	»	6,600
Kanslist	»	4,500 ¹

Peking:

Legationsråd	»	12,000
------------------------	---	--------

Shanghai:

Generalkonsul	»	19,400
Kanslist	»	4,500 ¹

Brittiska Australien.

Sydney:

Generalkonsul	»	14,400
Kanslist	»	4,500

Summa ortstillägg kronor 734,800

Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister kronor 5,000

Summa kronor 739,800

Anm. 1. Sändebuden i Köpenhamn, Paris, Helsingfors, Kristiania, Madrid, London, Konstantinopel, Berlin samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Dessutom utgår till nu nämnda tjänstemän ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings-, resp. konsulathus med följande belopp, nämligen:

1,500 kronor för sändebudet i Köpenhamn
3,000 » » » » Helsingfors
3,000 » » » » Paris
2,400 » » » » Kristiania
2,000 » » » » Madrid
3,000 » » » » London
2,000 » » » » Konstantinopel
4,000 » » » » Berlin
1,000 » » generalkonsuln i Hamburg,

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Leningrad.

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräklig kännedom i landets språk.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal.

Anm. 3. Enl. 1921 års riksdags skrivelse nr 3A äger Kungl. Maj:t bestämma huruvida vissa i staten upptagna legationssekreterare- och vice konsulsbefattningar skola besättas med tjänsteman i lönegraden B. 16 eller B. 13.

d) sänka det ordinarie förslagsanslaget till beskickningar och konsulat, nu 1,690,000 kronor, med 58,000 kronor till 1,632,000 kronor.

II. att herrar Nylanders och Lindmans ovanberörda motion må anses besvarad genom vad utskottet sålunda anfört och hemställt.

Övergångsstat för utrikesrepresentationen. 4:o På grund av Kungl. Maj:ts förslag (propositionen nr 160 punkt 4) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å övergångsstat för utrikesrepresentationen på följande sätt:

Befattningshavare.

1 sändebud	Lönegrad. A 2
----------------------	------------------

b) godkänna följande övergångsstat för utrikesrepresentationen, att tillämpas under tiden 1 juli—30 september 1924:

Övergångsstat.

A. Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöning till ordinarie tjänsteman, förslagsanslag	kronor 3,750
--	--------------

B. Stat för ortstillägg.

Österrike, Ungern.

Wien:

Sändebud	kronor 4,200
--------------------	--------------

Anm. Sändebudets ortstillägg avser även kostnaden för kanslilokal.

c) under riksstatens tredje huvudtitel under rubrik övergångsstat för utrikesrepresentationen uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 8,000 kronor.

Arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen. 5:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (prop. nr 160 punkt 5), att till arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 207,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 53—63.

Uti en inom andra kammaren av herr *E. Nylander m. fl.* väckt motion (nr 434) har vidare hemställts, att riksdagen måtte besluta, att generalkonsulatet i Batavia icke, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, skall från den 1 juli 1924 indragas utan fortfarande bibehållas samt uppföras å ordinarie stat. *Motion.*

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Från extra förslagsanslaget med ovanstående rubrik bestridas för närvarande avlöningarna åt sändebuden i Warschau, Prag samt Bukarest, Athén och Belgrad, generalkonsuln i Kalkutta och Batavia, konsuln i Mariehamn, förste legationsssekreteraren vid beskickningen i Bukarest, Athén och Belgrad samt tre förste legationsssekreterare utan fast placering, nu förlagda till beskickningarna i Rom, Buenos Aires och Rio de Janeiro samt Warschau, ävensom slutligen kanslisterna vid beskickningen i Warschau och vid generalkonsulaten i Kalkutta och Batavia. *Kungl. Maj:t*

Från extra anslaget till tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet bestridas därjämte kostnaderna för beskickningen i Estland, Lettland och Lithauen.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att kostnaderna för sistnämnda beskickning för framtiden skola bestridas från förevarande anslag. Därjämte har i fråga om representationen i de baltiska staterna, såsom ovan omförmäls, föreslagits, att lönade konsulatet i Riga flyttas till Kovno.

Beträffande beskickningen i Warschau har Kungl. Maj:t allenast föreslagit den förändringen, att ortstilläggen för beskickningschefen och kanslisten med hänsyn till den där inträffade stegringen i prisnivån ånyo upptagas med de för dem tidigare fastställda beloppen, 17,400 kronor respektive 1,900 kronor. En motsvarande jämkning i ortstillägget för en därstädes för närvarande tjänstgörande förste legationsssekreterare har jämväl begärts.

Den till beskickningen i Bukarest, Athén och Belgrad knutna förste legationsssekreterarposten har av Kungl. Maj:t föreslagits skola indragas från och med den 1 juli 1924.

Slutligen har Kungl. Maj:t framställt förslag om indragning av generalkonsulatet i Batavia från sistnämnda tidpunkt.

Arvoden och ortstillägg åt extra och tillfällig personal i utrikesrepresentationen, som nu uppgå till 255,000 kronor, skola enligt Kungl. Maj:ts förevarande förslag utgå med 207,000 kronor. Anslaget till tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet bliver icke vidare erforderligt.

Kungl. Maj:ts förslag rörande representationen i de baltiska staterna har icke givit utskottet anledning till erinran liksom ej heller förslaget om indragning av förste legationsssekreterarposten i Bukarest, Athén och Belgrad. *Utskottets yttrande.*

De av Kungl. Maj:t ifrågasatta jämkningarna av vissa ortstillägg med hänsyn till inträffad prisstegring har utskottet jämväl ansett sig böra tillstyrka.

Av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet framgår, att han, med hänsyn till att riksdagen så sent som år 1923 avvisat ett förslag om in-

dragning av lönade konsulatet i Mariehamn, icke funnit sig nu böra biträda en av den s. k. besparingskommittén gjord framställning i samma syfte. Utskottet vill med anledning härav för sin del framhålla, att frågan om detta konsulats bibehållande med oförändrad organisation nu måste bedömas med hänsyn till vissa väsentligt förändrade utgångspunkter. När av statsfinansiella skäl förslag måst väckas om en långt gående beskärning av representationen i utlandet och ett flertal viktiga poster ansetts böra indragas, synes det utskottet, som om i betraktande härav konsulatet i Mariehamn bör kunna förändras från lönat konsulat till olönat. Utskottet vill med hänsyn till vad sålunda anförts föreslå, att arvodet till en konsul i Mariehamn för budgetåret 1924—1925 uteslutes ur staten.

Vad därefter beträffar spörsmålet, huruvida generalkonsulatet i Batavia bör indragas, synes avgörandet av denna fråga synnerligen vanskligt, då de av motionärerna anförda synpunkterna givetvis måste tillmätas viss betydelse.

Med hänsyn till den hastiga utveckling, som för närvarande synes pågå i Nederländska Indien, och då en avsevärd ökning i vårt handelsutbyte med detta land under de senaste åren förefunnits, har utskottet icke kunnat finna det tillrädligt att nu företaga en indragning av generalkonsulatet i Batavia. I denna uppfattning har utskottet styrkts av de betänkligheter mot indragningen, som kommit till uttryck i av kommerskollegium samt olika organisationer för näringarna och handeln avgivna yttranden i denna fråga. Även den omständigheten, att detta generalkonsulat endast varit i verksamhet en kortare tid och att en organisationsförändring i allmänhet icke synes böra vidtagas, innan tillräcklig erfarenhet vunnits om organisationens ändamålsenlighet, har utskottet vid spörsmålets bedömande ansett böra tillmätas betydelse. Utskottet finner sig därför böra förorda, att generalkonsulatet bibehålles med nuvarande organisation, men kan däremot icke finna tillräckliga skäl vara anförda för det motionsvis framställda yrkandet om de vid generalkonsulatet anställda befattningshavarnas uppförande på ordinarie stat.

Förevarande anslag torde på grund av vad utskottet sålunda anført böra beräknas på följande sätt:

Arvoden.

Extrapersonal med fast placering:

4 sändebud	kronor	57,600
2 generalkonsuler	»	28,800
3 kanslistor	»	13,050

Extra personal utan fast placering:

3 förste legationssekreterare	»	24,372
-------------------------------------	---	--------

Ortstillägg.

Personal med fast placering:

Estland, Lettland, Lithauen.

Riga:

Sändebud	»	12,000
----------------	---	--------

Polen.

Warschau:

Sändebud	kronor	17,400
Kanslist	»	1,900

Tjeckoslovakiet.

Prag:

Sändebud	»	9,000
----------------	---	-------

Rumänien.

Bukarest:

Sändebud	»	13,800
----------------	---	--------

Brittiska Indien.

Kalkutta:

Generalkonsul	»	19,400
Kanslist	»	4,500

Nederländska Indien.

Batavia:

Generalkonsul	»	19,400
Kanslist	»	4,500

Personal utan fast placering:

3 förste legationssekreterare	»	14,000
-------------------------------------	---	--------

Anm. Ortstilläggen för ovannämnda sändebud och generalkonsuler avse även kostnaderna för kanslilokal.

Bibehållandet av generalkonsulatet i Batavia föranleder en höjning i förhållande till det av Kungl. Maj:t begärda anslaget med (14,400 + 4,350 + 19,400 + 4,500 =) 42,650 kronor, varemot anslaget genom indragning av lönade konsulatet i Mariehamn kan minskas med 10,020 kronor. Nettoökningen i anslaget blir alltså 32,630 kronor. Det av Kungl. Maj:t äskade beloppet, 207,000 kronor, synes på grund härav böra ökas till i avrundat tal 240,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt och herr Nylanders m. fl. ovanberörda motion angående generalkonsulatets i Batavia bibehållande m. m., må till *arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6 i prop. nr 160), att till extra ortstillägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 325,000 kronor. *Extra ortstillägg.*

Utredningen i ärendet förekommer i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet sid. 63—66.

Anslag till extra ortstillägg 1922—1924. Anslag till extra ortstillägg beviljades av riksdagen första gången för år 1922 och upptogs för detta år med ett belopp av 500,000 kronor. Kungl. Maj:t hade då föreslagit en allmän och definitiv omreglering av de utgående ordinarie ortstilläggen framför allt med hänsyn till inträdd stegring i levnadskostnaderna och i betraktande av önskvärdheten, att de diplomatiska och konsulära befattningshavarna blevo oberoende av personlig förmögenhetsställning. Förutom de reglerade ortstilläggen skulle emellertid på grund av inträffande fluktuationer i prisläget åtminstone i viss omfattning utgå extra ortstillägg.

Riksdagen ansåg, att med den definitiva regleringen av ortstilläggen tills vidare borde anstå och att behovet av ökade löneförmåner i stället borde tillgodoses genom ett anslag till extra ortstillägg. Då riksdagen alltså avstått från att, såsom i Kungl. Maj:ts förslag förutsatts, söka grunda de ordinarie ortstilläggen å en approximativ beräkning av vad som kunde anses utgöra en konstant höjning i prisnivån å vederbörande anställningsorter, var det, enligt vad som framgår av riksdagens skrivelse i ärendet (nr 3 A år 1921 sid. 10), givet, att de extra ortstillägg riksdagen tänkt sig skola utgå icke bleve att betrakta såsom enbart dyrtidstillägg å de ordinarie ortstilläggen, utan de borde även komma att motsvara den konstanta stegringen i prisnivån. Den provisoriska regleringen av ortstilläggen lade riksdagen i Kungl. Maj:ts hand.

Anslag till extra ortstillägg hava sedermera utgått för första halvåret 1923 med 200,000 kronor och för budgetåret 1923—1924 med 300,000 kronor.

Riksdagens revisorers berättelse, tredje huvudtiteln, § 1. I sin berättelse hava riksdagens år 1923 församlade revisorer under tredje huvudtiteln, § 1, lämnat en redogörelse för dispositionen av 1922 års anslag till extra ortstillägg.

Då utskottet ansett det vara av intresse för riksdagen att med bedömande av nu förevarande anslagsfråga äga kännedom jämväl om fördelning av anslaget för budgetåret 1923—1924, har utskottet införskaffat uppgifter härom.

En sammanställning av uppgifterna för år 1922 och budgetåret 1923—1924 återfinnes i vidstående tabell.

Kungl. Maj:t. Kungl. Maj:t har nu för budgetåret 1924—1925 äskat ett anslag av 325,000 kronor för ändamålet. Till stöd för denna begäran har departementschefen anført bland annat följande:

»Att utomlands anställda befattningshavare äro i behov av högre löneförmåner än motsvarande inom Sverige tjänstgörande — även om levnadskostnaderna i respektive land för dess egna invånare icke äro högre än levnadskostnaderna i Sverige — är ett förhållande, som torde stå oemotsagt, och varpå jag i detta sammanhang ej torde behöva närmare ingå. Jag vill inskränka mig till att i anledning av ett uttalande vid fjolårets riksdag framhålla — vad för övrigt vid flerfaldiga tillfällen förut påvisats — att de diplomatiska och konsulära befattningshavarna utom riket icke kunna anses tillräckligt tillgodosedda genom de av 1921 års riksdag reglerade lönerna och de enligt vederbörande stater utgående ordinarie ortstilläggen. Vad själva lönerna beträffar, hava ju dessa visserligen blivit reglerade och dyrtidstillägg därå beviljats med hänsyn i viss mån tagen till levnadskostnadernas ökning under de senaste åren. Vad återigen ortstilläggen angår, kvarstå dessa i de olika länderna med belopp, som ingalun-

Tabell

upptagande under år 1922 och budgetåret 1923—1924 anslagna ortstillägg och extra ortstillägg till personal vid beskickningar och konsulat.

Ordinarie personal.	Ordinarie ortstillägg	Extra ortstillägg 1922	Extra ortstillägg 1923—1924	Summa ortstillägg 1922	Summa ortstillägg 1923—1924
	1	2	3	4	5
<i>Belgien.</i>					
Brüssel					
Sändebudet	9,000:—	8,750:—	5,000:—	17,750:—	14,000:—
Kanslisten	1,000:—	750:—	—	1,750:—	1,000:—
Konsulatet i Antwerpen					
Vicekonsuln	2,000:—	—	—	2,000:—	2,000:—
<i>Danmark.</i>					
Köpenhamn					
Sändebudet	17,400:—	9,000:—	6,000:—	26,400:—	23,400:—
Förste legationssekreteraren	2,000:—	1,250:—	1,000:—	3,250:—	3,000:—
Vicekonsuln	2,000:—	1,250:—	—	3,250:—	2,000:—
Kanslisten	—	1,000:—	—	1,000:—	—
<i>Estland.</i>					
Konsulatet i Reval					
Konsuln	6,600:—	—	—	6,600:—	6,600:—
<i>Finland.</i>					
Hälsingfors					
Sändebudet	17,400:—	15,000:—	12,000:—	32,400:—	29,400:—
Förste legationssekreteraren	2,000:—	1,250:—	1,000:—	3,250:—	3,000:—
Vicekonsuln	2,000:—	—	—	2,000:—	2,000:—
<i>Frankrike.</i>					
Paris					
Sändebudet	30,600:—	14,000:—	8,000:—	44,600:—	38,600:—
Legationsrådet	6,100:—	3,000:—	1,500:—	9,100:—	7,600:—
Legationssekreteraren	3,800:—	—	600:—	3,800:—	4,400:—
Kanslisten	1,900:—	1,000:—	300:—	2,900:—	2,200:—
Konsulatet i Rouen					
Konsuln	5,100:—	2,400:—	—	7,500:—	5,100:—
<i>Italien.</i>					
Rom					
Sändebudet	13,800:—	7,000:—	2,500:—	20,800:—	16,300:—
<i>Lettland.</i>					
Konsulatet i Riga					
Konsuln	6,600:—	2,500:—	400:—	9,100:—	7,000:—
<i>Nederländerna.</i>					
Haag					
Sändebudet	17,400:—	9,000:—	5,100:—	26,400:—	22,500:—
Legationssekreteraren	3,800:—	2,000:—	1,200:—	5,800:—	5,000:—
Konsulatet i Rotterdam					
Vicekonsuln	3,800:—	1,000:—	—	4,800:—	3,800:—
<i>Norge.</i>					
Kristiania					
Sändebudet	10,800:—	14,000:—	12,000:—	24,800:—	22,800:—
Förste legationssekreteraren	2,000:—	1,250:—	1,000:—	3,250:—	3,000:—
<i>Ryssland.</i>					
— — — — —	—	—	—	—	—
<i>Schweiz.</i>					
Bern					
Sändebudet	13,800:—	5,000:—	5,700:—	18,800:—	19,500:—
Legationssekreteraren	3,800:—	500:—	1,700:—	4,300:—	5,500:—

	1	2	3	4	5
<i>Spanien och Portugal.</i>					
Madrid					
Sändebudet	9,000:—	12,000:—	10,600:—	21,000:—	19,600:—
Kanslisten	1,900:—	—	—	1,900:—	1,900:—
<i>Storbritannien och Irland.</i>					
London					
Sändebudet	45,000:—	15,000:—	16,000:—	60,000:—	61,000:—
Legationsrådet	6,600:—	8,500:—	8,000:—	15,100:—	14,600:—
Legationssekreteraren	4,800:—	1,700:—	1,500:—	6,500:—	6,300:—
Kanslisten	2,000:—	1,200:—	500:—	3,200:—	2,500:—
Generalkonsuln	14,400:—	8,000:—	7,000:—	22,400:—	21,400:—
Vicekonsuln	3,800:—	3,000:—	2,400:—	6,800:—	6,200:—
Andre vicekonsuln	3,800:—	—	1,000:—	3,800:—	4,800:—
Kanslisten I	2,000:—	1,000:—	500:—	3,000:—	2,500:—
Kanslisten II	2,000:—	1,000:—	500:—	3,000:—	2,500:—
<i>Turkiet och Bulgarien.</i>					
Konstantinopel					
Sändebudet	9,000:—	12,000:—	3,000:—	21,000:—	12,000:—
<i>Tyska riket.*</i>					
Berlin					
Sändebudet	23,400:—	4,000:—	—	27,400:—	23,400:—
Legationsrådet	5,100:—	—	—	5,100:—	5,100:—
Legationssekreteraren	3,800:—	—	—	3,800:—	3,800:—
Kanslisten	1,800:—	—	—	1,800:—	1,800:—
Konsulatet i Hamburg					
Generalkonsuln	7,400:—	—	—	7,400:—	7,400:—
Vicekonsuln	3,300:—	—	—	3,300:—	3,300:—
Konsulatet i Lybeck					
Konsuln	4,100:—	—	—	4,100:—	4,100:—
Kanslisten	1,500:—	—	—	1,500:—	1,500:—
<i>Österrike och Ungern.*</i>					
Wien					
Sändebudet	16,800:—	—	—	16,800:—	16,800:—
<i>Brittiska Sydafrika.</i>					
Kapstaden					
Generalkonsuln	11,400:—	6,500:—	2,600:—	17,900:—	14,000:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	200:—	7,500:—	4,700:—
<i>Brittiska Nordamerika.</i>					
Montreal					
Generalkonsuln	16,400:—	4,000:—	5,000:—	20,400:—	21,400:—
Vicekonsuln	5,800:—	4,000:—	2,700:—	9,800:—	8,500:—
Kanslisten	4,500:—	3,500:—	2,000:—	8,000:—	6,500:—
<i>Förenta staterna.</i>					
Washington					
Sändebudet	45,000:—	25,000:—	23,600:—	70,000:—	68,600:—
Legationsrådet	7,600:—	8,000:—	6,500:—	15,600:—	14,100:—
Legationssekreteraren	6,800:—	3,000:—	—	9,800:—	6,800:—
Kanslisten	4,500:—	3,500:—	2,000:—	8,000:—	6,500:—
New York					
Generalkonsuln	18,400:—	14,000:—	11,200:—	32,400:—	29,600:—
Förste vicekonsuln	6,800:—	3,000:—	3,100:—	9,800:—	9,900:—
Andre vicekonsuln	5,000:—	2,000:—	2,200:—	7,000:—	7,200:—
Kanslisten	4,500:—	3,500:—	2,000:—	8,000:—	6,500:—
Chicago					
Konsuln	12,100:—	10,500:—	8,400:—	22,600:—	20,500:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	2,000:—	7,500:—	6,500:—
Minneapolis					
Vicekonsuln	6,800:—	2,000:—	1,100:—	8,800:—	7,900:—
San Francisko					
Konsuln	12,100:—	8,000:—	3,500:—	20,100:—	15,600:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	1,300:—	7,500:—	5,800:—

* För befattningshavare i dessa länder hava på grund av 1923 års riksdags beslut vissa jämkningar i ortstilläggen skett.

	1	2	3	4	5
<i>Mexiko, Centralamerika, Västindien och övre Sydamerika.</i>					
Mexico					
Sändebudet	22,400:—	8,000:—	3,000:—	30,400:—	25,400:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	1,000:—	7,500:—	5,500:—
<i>Argentina, Chile, Uruguay och Paraguay.</i>					
Buenos Ayres					
Sändebudet	36,000:—	10,000:—	3,500:—	46,000:—	39,500:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	1,000:—	7,500:—	5,500:—
<i>Brasilien.</i>					
Rio de Janeiro					
Sändebudet	30,000:—	5,000:—	1,100:—	35,000:—	31,100:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	600:—	7,500:—	5,100:—
<i>Japan och Kina.</i>					
Tokio					
Sändebudet	30,000:—	14,400:—	5,000:—	44,400:—	35,000:—
Legationssekreteraren	6,600:—	6,000:—	2,500:—	12,600:—	9,100:—
Kanslisten	4,500:—	4,000:—	1,500:—	8,500:—	6,000:—
Schanghai					
Generalkonsuln	19,400:—	7,500:—	3,100:—	26,900:—	22,500:—
Kanslisten	4,500:—	5,000:—	2,000:—	9,500:—	6,500:—
Peking					
Legationsrådet	12,000:—	5,000:—	2,000:—	17,000:—	14,000:—
<i>Brittiska Australien.</i>					
Sidney					
Generalkonsuln	14,400:—	4,000:—	1,700:—	18,400:—	16,100:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	1,000:—	7,500:—	5,500:—
Extra personal.					
<i>Polen.</i>					
Warschau					
Sändebudet	17,400:—	3,000:—	3,000:—	20,400:—	20,400:—
Legationssekreteraren	**3,800:—	—	500:—	3,800:—	3,350:—
Kanslisten	1,900:—	1,000:—	—	2,900:—	1,900:—
<i>Tjeckoslovakien.</i>					
Prag					
Sändebudet	9,000:—	14,000:—	4,700:—	23,000:—	13,700:—
<i>Rumänien.</i>					
Bukarest					
Sändebudet	13,800:—	5,000:—	3,000:—	18,800:—	16,800:—
Legationssekreteraren	3,800:—	5,000:—	3,000:—	8,800:—	6,800:—
<i>Brittiska Indien.</i>					
Calcutta					
Generalkonsuln	19,400:—	7,500:—	2,700:—	26,900:—	22,100:—
Kanslisten	4,500:—	4,000:—	900:—	8,500:—	5,400:—
<i>Nederländska Ostindien.</i>					
Batavia					
Generalkonsuln	19,400:—	5,000:—	1,200:—	24,400:—	20,600:—
Kanslisten	4,500:—	3,000:—	900:—	7,500:—	5,400:—
<i>Italien.</i>					
Rom					
Förste legationssekreteraren	**3,800:—	—	—	3,800:—	2,850:—
<i>Argentina.</i>					
Buenos Ayres					
Legationssekreteraren	6,400:—	—	2,000:—	6,400:—	8,400:—
<i>Lettland och Estland.</i>					
Riga					
Sändebudet	12,000:—	5,300:—	4,600:—	17,300:—	16,600:—

da kunna anses svara mot tidsförhållandena. Uppmärksammas bör nämligen att de gällande staterna för ortstillägg i stort sett helt ansluta sig till äldre lönestater, vilka fastställts redan under första hälften av 1800-talet. Den prisstegring, som i de flesta länder såväl i som utom Europa sedermera inträtt, har sålunda icke i tillräcklig grad beaktats vid fastställandet av de till utrikesrepresentationens tjänstemän för närvarande utgående ordinarie ortstilläggen. Vid sådant förhållande och då dessa ortstillägg i stort sett kvarstå med de belopp, varmed de upptagits i 1914 års stat, synes en undan för undan skeende avskrivning av anslaget till extra ortstillägg icke vara med billigheten överensstämmande.

Så snart i en framtid de ekonomiska förhållandena återvunnit tillräcklig stadga, torde det bliva en angelägenhet av största vikt för utrikesförvaltningen att få till stånd en tidsenlig omreglering av de ordinarie ortstilläggen, en omreglering, som, under det genomgripande reformer ägt rum på andra denna förvaltningsgren berörande områden, alltjämt uppskjutits eller endast högst ofullständigt genomförts. Intill dess en dylik omreglering kan ske torde vara lämpligt, att behovet av löneförbättring åt utrikesrepresentationens befattningshavare fortfarande tillgodoses genom extra ortstillägg.

Vid fastställande av det belopp, varmed ifrågavarande anslag bör utgå för nästa budgetår, måste visserligen hänsyn tagas till de indragningar inom utrikesrepresentationen, vilka blivit föreslagna, men å andra sidan torde ett återupprättande av vår representation i Ryssland medföra, att till densamma måste från anslaget utbetalas avsevärda belopp, vilka hittills kunnat disponeras till förmån för befattningshavarna i andra länder. Då jag nu anser mig böra föreslå en ökning av anslaget till 325,000 kronor, vill jag samtidigt framhålla, att de förhöjningar av de extra ortstilläggen, som genom den föreslagna ökningen skulle möjliggöras, ingalunda kunna bliva betydande, och att den tankegång, jag i det föregående utvecklat, skulle i ett lyckligare ekonomiskt läge föranlett mig att påyrka en mera avsevärd anslagsökning.»

*Utskottets
yttrande.*

Av den här ovan lämnade redogörelsen för dispositionen av anslaget till extra ortstillägg synes utskottet framgå, att i vissa fall avvikelser skett från de allmänna grunder, som enligt riksdagens mening borde iakttagas vid fördelningen av dessa anslag. Sålunda har till befattningshavare å några orter utgått extra ortstillägg med betydligt högre belopp än som kunna sägas motsvara den konstanta höjning i prisnivån, som förekommit å orterna i fråga, även om tillbörlig hänsyn tages till att det extra ortstillägget får anses jämväl utgöra ett slags dyrtidstillägg å det ordinarie ortstillägget. Vidare har det väckt utskottets uppmärksamhet, att de ortstillägg, som tillerkänts befattningshavare av olika grader å en och samma ort, sinsemellan ofta varit ganska ojämnt avvägda. Med anledning härav har utskottet ansett sig böra framhålla önskvärdheten av att vid fördelningen av dessa anslag särskild uppmärksamhet ägnas åt att compensation i främsta rummet beredes befattningshavare å sådana orter, där en mera betydande konstant stegring i den allmänna prisnivån förefinnes. Härigenom torde enligt utskottets mening anslaget komma till användning på ett sätt, som bäst motsvarar det därmed avsedda ändamålet. Med hänsyn till vad departementschefen anfört, har utskottet ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om anslagets upptagande med 325,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *extra ortstillägg* åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 325,000 kronor.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7 i prop. nr 160) att i riksstaten under tredje huvudtiteln från och med budgetåret 1924—1925 uppföra ett ordinarie anslag till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat till belopp av 275,000 kronor. *Skrivbiträden vid beskickningar och konsulat.*

Departementschefen har beträffande detta anslagsäskande anfört följande:

»I det föregående har jag ansett mig böra väcka förslag om överflyttande av utgifterna för vissa inom departementet anställda skrivbiträden från det allmänna expensanslaget till det under förslagsanslaget departementet uppförda anslaget 'avlönningar till icke ordinarie befattningshavare m. m.'. Det torde emellertid böra tagas under övervägande, huruvida icke jämväl de arvoden, som nu från expensanslaget utgå till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat i utlandet, borde överflyttas till ett särskilt begränsat avlöningsanslag. Före år 1910 utgingo kostnaderna för ifrågavarande ändamål från ett begränsat anslag. De skäl, som föranledde 1909 års riksdag att medgiva renskrivningskostnadernas överflyttande till ett förslagsanslag, nämligen att ifrågavarande kostnader svårligen kunde på förhand noggrant bestämmas, göra sig även nu gällande, och torde därför en dylik överflyttning kunna ske allenast under förutsättning, att det allmänna expensanslaget fortfarande står till förfogande för bestridande av kostnaderna för renskrivning i oförutsedda fall och i den mån, det särskilda anslaget skulle visa sig otillräckligt.

Vad angår det belopp, som torde böra beräknas under ifrågavarande utgiftstitel, ger en inom utrikesdepartementet företagen utredning vid handen, att även efter en kraftig nedskärning av de arvoden, som för närvarande utgå till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat, utgifterna för sådant ändamål icke torde komma att för nästkommande budgetår understiga en summa av 275,000 kronor.»

Utskottet, som icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, än att anslagets belopp torde kunna bestämmas till 250,000 kronor i stället för föreslagna 275,000 kronor, hemställer,

att riksdagen må i riksstaten under tredje huvudtiteln från och med budgetåret 1924—1925 uppföra ett ordinarie anslag till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat till belopp av 250,000 kronor.

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8 i prop. nr 160), att höja det ordinarie anslaget till ersättningar åt olönade konsulter nu 100,000 kronor med 10,000 kronor till 110,000 kronor.

Ersättningar till olönade konsulter.

Utredningen i ärendet förekommer i det vid propositionen nr 160 fogade statsrådsprotokollet.

Den föreslagna höjningen av förevarande anslag är beroende av att anslagsbeloppet ansetts böra bringas i närmare överensstämmelse med de utgifter, som belasta anslaget.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget ersättningar åt olönade konsulter, nu 100,000 kronor med 10,000 kronor till 110,000 kronor.

Personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter. 9:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9 i prop. nr 160) hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må till *personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Attachéer. 10:o Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10 i prop. nr 160) hemställer utskottet,

att riksdagen må i stället för det nuvarande ordinarie reservationsanslaget attachéer (aspiranter) under rubriken attachéer enligt oförändrad beräkningsgrund i riksstaten för budgetåret 1924—1925 uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 56,000 kronor.

Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer. 11:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11 i prop. nr 160) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget attachéer* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 44,000 kronor.

Förstärkning av reservationsanslaget till militär- och marinattachéer. 12:o På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12 i prop. nr 160) hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till militär- och marinattachéer* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

Handelsattachéer. 13:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13 i prop. nr 160) att i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer med oförändrat belopp, 40,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i det vid propositionen nr 160 fogade statsrådsprotokollet sid. 69—71.

Motioner. Uti tvenne likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *G. Strömberg* (nr 157) samt den andra inom andra kammaren av herr *P. H. Sjöblom* (nr 237) har hemställts, att riksdagen måtte besluta om tillsättandet av en handelsattaché i Wien med verksamhetsområde i Österrike,

Ungern, Tjeckoslovakiet, Ukraina, Rumänien, Bulgarien, Grekland och Jugoslavien, samt för ändamålet bevilja ett anslag av förslagsvis 10,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

Med anledning av ett utav statens besparingskommitté framställt förslag har departementschefen ansett, att en sänkning av de till handelsattachéer anslagna medlen, för innevarande budgetår 140,000 kronor, borde kunna ifrågakomma. Emellertid har departementschefen icke velat föreslå en sänkning med större belopp än 30,000 kronor.

I anslutning härtill har det ordinarie anslaget till handelsattachéer ansetts böra för budgetåret 1924—1925 upptagas med oförändrat belopp, 40,000 kronor, varemot det å extra stat för samma ändamål beviljade förstärkningsanslaget föreslagits sänkt från 100,000 kronor till 70,000 kronor.

Gentemot det motionsvis väckta förslaget att riksdagen skulle besluta om tillsättandet av en handelsattaché i Wien, vill utskottet erinra, att handelsattachéernas placering icke hittills av riksdagen pläгат bestämmas utan att de av Kungl. Maj:t stationerats å sådana platser, där deras verksamhet kunnat giva bästa möjliga resultat. Ett frångående av de hittills tillämpade principerna för handelsattachéers tillsättande synes utskottet icke vara ändamålsenligt. Ej heller synes det utskottet med hänsyn till rådande statsfinansiella förhållanden vara lämpligt att i enlighet med motionärernas förslag nu utvidga handelsattachéinstitutionen, vilken tvärtom ansetts böra för närvarande underkastas vissa inskränkningar. På grund av det anförda anser sig utskottet böra avstyrka de väckta motionerna om tillsättandet av en handelsattaché i Wien jämte anslag härtill.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som inhämtat att ganska avsevärda reservationer vid ingången av budgetåret 1923—1924 förefunnos å ordinarie anslaget till handelsattachéer, har med hänsyn härtill ansett att en reduktion av de medel, som för ändamålet äskats för budgetåret 1924—1925, utan större olägenhet kan åstadkommas. Utskottet vill i sådant avseende föreslå, att det ordinarie anslaget bibehålles vid 40,000 kronor, under det att förstärkningsanslaget å extra stat sänkes med 10,000 kronor utöver vad Kungl. Maj:ts förslag innehåller eller till 60,000 kronor.

Utskottet får beträffande förevarande ordinarie anslag hemställa,

att riksdagen, med avslag å herrar Strömbergs och Sjöbloms förevarande motioner, må i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer med oförändrat belopp, 40,000 kronor.

14:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet,

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 6 saml. 3 häft. (Nr 3.)

3

Förstärkning av reservationsanslaget till handelsattachéer.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservations-*
anslaget till handelsattachéer för budgetåret 1924—1925 an-
visa ett extra anslag av 60,000 kronor.

Ytterligare medel för anställande av extra biträden m. m. 15:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16 i prop. nr 160) hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budget-
år ägt rum, må såsom *ytterligare medel för anställande av extra*
biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat för
budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 25,000
kronor.

C. Internationella byråer m. m.

Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund. 16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2 i prop. nr 1) att för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund för budgetåret 1924—1925 bevilja ett extra förslagsanslag av 325,600 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 3—7 av det vid propositionen nr 1 fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden den 2 januari 1924.

För innevarande budgetår är för detta ändamål anvisat 353,000 kronor. Genom att vissa besparingsåtgärder vidtagits beträffande förbundets budget, har Sveriges andel i kostnaderna kunnat begränsas, varigenom medelsbehovet för budgetåret 1924—1925 ansetts kunna beräknas till allenast 325,600 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för *gäldande av Sveriges andel i kostna-*
derna för Nationernas förbund för budgetåret 1924—1925 an-
visa ett extra förslagsanslag av 325,600 kronor.

Sveriges representation i Nationernas förbunds delegerade-församling. 17:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3 i prop. nr 1) får utskottet, som ansett en sänkning av anslaget från av Kungl. Maj:t föreslagna 50,000 kronor till 40,000 kronor kunna ske, hemställa,

att riksdagen må till *bestridande av kostnaderna för Sveriges*
representanterns deltagande i Nationernas förbunds delegerade-
församling för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag
av 40,000 kronor.

Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m. 18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4 i prop. nr 1) att till bestridande av kostnaderna för Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m. för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i det vid prop. nr 1 fogade statsrådsprotokollet sid. 7—9.

För budgetåret 1923—1924 har för detta ändamål anvisats ett förslagsanslag å 30,000 kronor.

Beträffande den för budgetåret 1924—1925 ifrågasatta höjningen av anslaget har departementschefen anfört följande:

»Även för nästa budgetår lära för ändamålet erforderliga anslag böra beviljas. Visserligen är, såsom nyss nämnts, Sveriges ledamotskap i rådet förlängt allenast för innevarande kalenderår; men man torde vara föranlåten att räkna med möjligheten av att det ytterligare förlänges på ett kalenderår.

I fråga om anslagets belopp är att framhålla, hurusom en höjning av det samma torde vara ofrånkomlig. Sedan den svenske rådsrepresentanten, herr Hjalmar Branting, i april 1923 frånträtt sin ställning såsom stats- och utrikesminister, har Kungl. Maj:t genom beslut den 25 maj 1923 för samma år tillerkänt honom i egenskap av Sveriges ombud i rådet en ersättning av 20,000 kronor för år räknat, att utgå så länge han icke innehar tjänst å rikets stat. Motsvarande beslut avseende första halvåret 1924 har av Kungl. Maj:t fattats den 31 nästlidne december. Att en sådan gottgörelse fortfarande utgår, lär med hänsyn till det betydelsefulla arbete, som även mellan rådsförsamlingarna åligger representanten, få anses synnerligen väl motiverat. Det har därjämte befunnits vara lämpligt att den, som i egenskap av sekreterare biträder rådsrepresentanten vid rådets sammanträden, uppehåller sig i Genève någon tid före och efter dessa sammanträden i syfte att hos sekretariatet inhämta nödiga upplysningar i de frågor, som behandlas av rådet, och i övrigt upprätthålla förbindelsen mellan rådsrepresentanten och sekretariatet. Jämväl detta förhållande bör beaktas vid anslagets beräkning.

I betraktande av det anförda anser jag anslaget böra höjas med 20,000 kronor.»

Utskottet, som icke velat motsätta sig den nu föreslagna höjningen av anslaget, får hemställa,

att riksdagen må till *bestridande av kostnaderna för Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

19:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5 i prop. nr 1) får utskottet, under erinran att för innevarande budgetår för Sveriges deltagande i internationella konferenser upptagits ett extra anslag av 50,000 kronor, och då en sänkning med 10,000 kronor i det av Kungl. Maj:t till 40,000 kronor föreslagna anslagsbeloppet synes utan större olägenhet kunna ske, hemställa,

Sveriges deltagande i internationella konferenser.

att riksdagen må till *bestridande av kostnaderna för Sveriges deltagande i internationella konferenser* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor.

Internationella skiljedomstolens byrå i Haag. 20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6 i prop. nr 1) att till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för den internationella skiljedomstolens byrå i Haag för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,300 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i det vid prop. nr 1 fogade statsrådsprotokollet sid. 9.

För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett extra förslagsanslag av 6,100 kronor. Då kostnaderna för byråns verksamhet kunnat reduceras, har Sveriges andel därav icke ansetts behöva för budgetåret 1924—1925 upptagas med högre belopp än 5,300 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för den internationella skiljedomstolens byrå i Haag* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,300 kronor.

Interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat. 21:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7 i prop. nr 1) får utskottet, under erinran om att motsvarande anslag för innevarande budgetår utgår med 6,500 kronor, hemställa,

att riksdagen må såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 2,500 kronor.

Bidrag för riksdagens interparlamentariska grupps deltagande i av Interparlamentariska Unionen anordnad konferens. 22:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9 i prop. nr 1) får utskottet, under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 10—12 i ärendet innehåller, hemställa,

att riksdagen må medgiva, att av den reservation, som förefinnes å det å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisade extra anslag av 15,000 kronor till bidrag för riksdagens interparlamentariska grupps deltagande i en av Interparlamentariska Unionen anordnad konferens, av vilket anslag under år 1923 utanordnats allenast 4,500 kronor, må tagas i anspråk ett belopp av 5,000 kronor såsom bidrag till täckande av gruppens kostnader för deltagande i en av Interparlamentariska Unionen under år 1924 anordnad konferens.

Internationella fredsbyrån i Bern. 23:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10 i prop. nr 1) att till internationella fredsbyrån i Bern för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 12 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden den 2 januari 1924.

Uti en inom första kammaren väckt motion (nr 156) har herr *C. Lindhagen* *Motion.* bland annat hemställt, att riksdagen ville besluta att höja anslaget till internationella fredsbyrån i Bern till det belopp, som tidigare utgått, eller från 1,000 kronor till 2,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Å extra stat för innevarande budgetår har såsom bidrag till fredsbyrån i Bern anvisats ett anslag av 1,000 kronor. Då anslaget av 1923 års riksdag bestämdes till detta belopp, förelågo motionsvis framställda yrkanden om anslagets höjning till 2,000 kronor, vilka yrkanden alltså blevo av riksdagen avslagna.

Utskottet har i likhet med departementschefen icke funnit skäl föreligga att nu höja anslaget utöver det belopp, som av 1923 års riksdag fastställdes och får utskottet alltså avstyrka den föreliggande motionen i vad den avser detta anslagsäskande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen, med avslag å herr Lindhagens motion nr 156, i vad den avser anslag till *internationella fredsbyrån i Bern*, må till samma byrå för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11 i prop. nr 1), att till Svenska föreningen för Nationernas förbund för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 2,500 kronor. *Svenska föreningen för Nationernas förbund.*

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 12—14 av det vid statsverkspropositionen, tredje huvudtiteln, fogade statsrådsprotokollet.

Uti förenämnda av herr *C. Lindhagen* inom första kammaren väckta motion (nr 156) har beträffande förevarande anslag hemställts, att riksdagen ville besluta höja detsamma till det belopp, som föregående budgetår utgått, eller från 2,500 kronor till 3,000 kronor. *Motion.*

Rörande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Anslaget till föreningen har för budgetåret 1923—1924 utgjort 3,000 kronor, men har nu av departementschefen ansetts böra av sparsamhetsskäl begränsas till 2,500 kronor.

Utskottet har icke funnit skäl föreligga att frångå det av departementschefen förordade anslagsbeloppet och får alltså avstyrka den väckta motionen om anslagets höjning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen, med avslag å herr Lindhagens motion nr 156, i vad den avser anslag till *svenska föreningen för Nationernas*

förbund, må till samma förening för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 2,500 kronor.

*Motion
angående
anslag till
svenska
freds- och
skiljedoms-
föreningen.*

25:o) Uti förenämnda av herr *C. Lindhagen* inom första kammaren väckta motion (nr 156) har jämväl hemställts, att riksdagen ville besluta att under tredje huvudtiteln till svenska freds- och skiljedomsföreningen bevilja ett extra anslag av 4,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sitt anslagsäskande, får utskottet hänvisa till motionen.

Frågan om anslag till svenska freds- och skiljedomsföreningen har vid olika tillfällen under de senaste åren varit föremål för riksdagens bedömande. Riksdagen har dock icke ansett sig böra bevilja något anslag till understödjande av föreningens verksamhet.

Utskottet har icke funnit skäl föreligga att nu förorda ett frångående av den utav riksdagen sålunda intagna ståndpunkten och får alltså avstyrka den väckta motionen, i vad densamma avser anslag till ifrågavarande förening.

Utskottet hemställer,

att herr *Lindhagens* motion nr 156, i vad den avser anslag till svenska freds- och skiljedomsföreningen, icke må av riksdagen bifallas.

D. Diverse.

*Rese- och
flyttnings-
ersättning
m. m.*

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12 i prop. nr 1), att sänka det ordinarie förslagsanslaget till rese- och flyttningsersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag, nu 325,000 kronor, med 75,000 kronor till 250,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet den 2 januari 1924 sid. 14.

*Riksdagens
revisorer,
tredje
huvudtiteln
§ 3.*

I samband med prövningen av detta anslagsäskande har utskottet ansett sig böra upptaga till behandling vad riksdagens revisorer i sin berättelse om den år 1923 av dem verkställda granskningen av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1922 anfört rörande nu ifrågavarande anslag.

Under tredje huvudtiteln § 3 av sin berättelse (Del I sid. 10 och 11) anföra revisorerna följande:

»Vid den granskning, revisorerna underkastat utrikesdepartementets räkenskaper för år 1922, hava revisorerna i fråga om utbetalningarna å förslagsanslaget till rese- och flyttningsersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag, uppmärksammat att desamma uppgått till ett avsevärt högre belopp än det beviljade anslaget.

Enahanda förhållande har under en följd av år varit rådande, vilket framgår av nedanstående ur budgetredovisningarna för åren 1917—1922 hämtade utgifter:

	Anvisat å riksstaten	Särskilda uppbörds- medel	Utgifter för anslaget	Merutgift som ersatts av kassafonden
1917	68,000: —	—	111,890: 25	43,890: 25
1918	68,000: —	21: 80	317,593: 40	249,571: 60
1919	90,000: —	118: 43	296,954: 91	206,836: 48
1920	90,000: —	1,141: 91	549,476: 97	458,335: 06
1921	165,000: —	204: 94	486,936: 62	321,731: 68
1922	280,000: —	—	487,321: 78	207,321: 78

En närmare undersökning av utgifterna år 1922 för ifrågavarande ändamål giver vid handen, att kostnaderna för befattningshavares resor vid förflyttning från en ort till en annan ävensom för transport av bohag eller för andra i samband med dylika resor stående utgifter varit avsevärda.

Med hänsyn till det upprepade överskridande av anslaget, som sålunda i stor utsträckning ägt rum, anse sig revisorerna böra ifrågasätta, huruvida icke bestämmelser borde utfärdas, innebärande, i likhet med vad förhållandet är på åtskilliga andra förvaltningsområden, en begränsning i rätten till här ifrågavarande flyttningsersättning.»

Med anledning av vad revisorerna sålunda anfört, har utskottet ansett sig böra något närmare undersöka de olika utgiftsposter, som för år 1922 redovisats å anslaget. Utskottet har därvid icke kunnat undgå att finna att kostnaderna för diplomatiska och konsulära befattningshavares flyttning av bohag m. m. i vissa fall uppgå till belopp, som måste anses synnerligen höga. Det synes därför utskottet vara nödvändigt, att en undersökning verkställs, huruvida icke till minskning av utgifterna å förevarande anslag den av revisorerna ifrågasatta begränsningen i rätten till flyttningsersättning bör genomföras.

Utskottet, som inhämtat att utgifterna från anslaget under år 1923 utgjort i runt tal 233,500 kronor, har ansett att ett belopp av 200,000 kronor bör kunna bli tillräckligt för budgetåret 1924—1925.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må sänka det ordinarie förslagsanslaget till rese- och flyttningsersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag, nu 325,000 kronor, med 125,000 kronor till 200,000 kronor.

27:o) Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 13 i prop. nr 1), att i avvaktan å den proposition i ämnet, som kunde komma att avlåtas, i det för skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m. uppförda ordinarie förslagsanslaget för budgetåret 1924—1925 beräkna en sänkning från nuvarande beloppet, 750,000 kronor, med 150,000 kronor till 600,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 160 (punkt 17) föreslagit riksdagen att sänka ordinarie förslagsanslaget skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m., nu 750,000 kronor, med 330,000 kronor till 420,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i det vid propositionen nr 160 fogade statsrådsprotokollet sid. 73 och 74.

*Utskottets
yttrande.*

Skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m.

Beträffande anslaget för budgetåret 1924—1925 har departementschefen anfört följande:

»Här ovan har jag föreslagit, att jämväl de arvoden, som utgå till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat i utlandet, skola överflyttas till ett särskilt, begränsat avlöningsanslag till belopp av 275,000 kronor. Då likväl enligt verkställda beräkningar de övriga utgifter, vilka fortfarande liksom hittills skola bestridas av expensanslaget, ej kunna sättas till lägre belopp än 420,000 kronor — bland annat därför att hänsyn måste tagas till nödvändigheten att anlita anslaget för bestridande av renskrivningskostnader i departementet samt vid vissa beskickningar och konsulat, för den händelse de fasta anslagen för ifrågavarande ändamål skulle visa sig otillräckliga — synes den summa å 600,000 kronor, som i statsverkspropositionen blivit under ifrågavarande utgiftstitel beräknad, icke kunna minskas med högre belopp än 180,000 kronor. Denna rubbning i de uti statsverkspropositionen gjorda beräkningarna kommer emellertid icke att föranleda förhöjning av huvudtitelns slutsumma, enär det visat sig möjligt att vidtaga en del nedsättningar i belopp, som i statsverkspropositionen upptagits under andra utgiftstitlar.

I likhet med vad av chefen för finansdepartementet framhållits vid fördragning den 2 januari 1924 av vissa för flera huvudtitlar gemensamma frågor torde Kungl. Maj:t böra för nästa budgetår fastställa vissa maximibelopp för olika slag av expensutgifter av natur att kunna begränsas, därvid dock är att förutsätta, att Kungl. Maj:t undantagsvis kan bereda erforderlig fyllnad genom anvisande av ytterligare medel av anslaget i fall, då nödvändiga utgifter ej rymmas inom de fastställda maximibeloppen.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som här ovan tillstyrkt, att medel för avlöande av vissa skrivbiträden vid beskickningar och konsulat skola upptagas under ett särskilt anslag, vilket föreslagits att för budgetåret 1924—1925 i riksstaten uppföras med ett belopp av 250,000 kronor, får beträffande nu förevarande anslag tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må sänka ordinarie förslagsanslaget skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m., nu 750,000 kronor, med 330,000 kronor till 420,000 kronor.

*Gottgörelse
av kostnader
för sjöfolk
och nödställda
svenska
undersåtar.*

28:o) Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 14 i prop. nr 1), att höja det ordinarie förslagsanslaget till gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, nu 100,000 kronor med 50,000 kronor till 150,000 kronor.

Sedermera har emellertid Kungl. Maj:t i propositionen nr 160 (punkt 18) återkallat den i statsverkspropositionen gjorda framställningen om höjning av det ordinarie förslagsanslaget till gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar med 50,000 kronor, ävensom tillkännagivit att sagda ordinarie förslagsanslag bör i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagas med oförändrat belopp, 100,000 kronor.

Vid sådant förhållande får utskottet under hänvisning till det vid propositionen nr 160 fogade statsrådsprotokollet sid. 74 och 75 hemställa,

att riksdagen må i riksstaten upptaga ordinarie förslagsanslaget till gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar med oförändrat belopp, 100,000 kronor.

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15 i prop. nr 1), att till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige för budgetåret 1924—1925 bevilja ett extra anslag av 115,000 kronor.

Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 15.

Förevarande anslag utgår för innevarande budgetår med ett belopp av 125,000 kronor. Departementschefen har ansett att en sänkning av anslaget till 115,000 kronor kan ske för budgetåret 1924—1925.

Utskottet har för sin del ansett, att en ytterligare sänkning av anslaget till 110,000 kronor utan större olägenhet kan vidtagas, och får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till *upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 110,000 kronor.

30:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17 i prop. nr 1), att höja det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m., nu 15,000 kronor med 13,000 kronor till 28,000 kronor.

Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m.

Utredningen i ärendet förekommer i det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet sid. 16 och 17.

Den föreslagna höjningen av anslaget är förorsakad av att ett belopp av 13,000 kronor, utgörande den å tredje huvudtiteln belöpande kostnaden för statens besparingskommitté, under budgetåret 1924—1925 beräknats komma att belasta anslaget, vilket med sitt nuvarande belopp icke lämnar tillgång till bestridande av denna utgift.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må höja det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m., nu 15,000 kronor med 13,000 kronor till 28,000 kronor.

31:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18 i prop. nr 1), hemställer utskottet,

Vissa ersättningar.

att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må till *ersättning åt framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och likaledes framlidne generalkonsuln C. A. Askers änka för mistning av bohag* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

Beskickningshuset i Köpenhamn.

32:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19 i prop. nr 1), att dels medgiva, att ett på sin tid i samband med förvärv av beskickningshus i Köpenhamn i stämpel- och vissa andra avgifter till danska staten erlagt, men numera till svenska statsverket återbördat belopp av 12,608 danska kronor, motsvarande efter vid tiden för återbetalningen gällande dagskurs 8,623 kronor 87 öre, må användas för iordningställande av den för tjänstelokaler avsedda delen av ifrågavarande beskickningshus samt för anbringande av ett svenskt riksvapen över husets huvudportal, dels ock för samma ändamål för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 37,500 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet sid. 18—22.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att ett på sin tid i samband med förvärv av beskickningshus i Köpenhamn i stämpel- och vissa andra avgifter till danska staten erlagt, men numera till svenska statsverket återbetalt belopp av 12,608 danska kronor, motsvarande efter vid tiden för återbetalningen gällande dagskurs 8,623 kronor 87 öre, må användas för *iordningställande av den för tjänstelokaler avsedda delen av ifrågavarande beskickningshus* samt för anbringande av ett svenskt riksvapen över husets huvudportal,

b) för samma ändamål för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 37,500 kronor.

Dyrtidstillägg.

33:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag under tredje huvudtiteln till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (punkt 20 i prop. nr 1) har utskottet redan avgivit utlåtande, varom utskottet velat

erinra.

E. Övriga ordinarie anslag.

Övriga ordinarie anslag.

34:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under tredje huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under tredje huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagas med oförändrade belopp; dock att i anslaget till tryckningskostnader må få göras den

jämkning, som till jämnande av huvudtitelns slutsumma må visa sig erforderlig.

Stockholm den 16 maj 1924.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, H. F. Lamm, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, E. A. Hallin, J. Jeansson, C. I. Asplund, F. L. Lindqvist, G. Kobb, C. Johansson* i Hälsingborg och *N. G. Gabrielsson*.

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, S. Bengtsson* i Norup, *O. H:son Waldén, C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson* i Kullenbergstorp, *J. Jönsson* i Revinge, *J. D. Norman, A. A. Törnkvist* i Karlskrona och *S. Persson* i Fritorp, med undantag därav, att herr *S. E. Ljungkvist* i stället för herr *Rydén* deltagit i behandlingen av punkterna 5—34.

Reservationer

vid punkt 3:o) (beskickningar och konsulat) av herrar *S. H. Kvarnzelius* och *A. A. Törnkvist* i Karlskrona, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vad till en början — — — — — möjliggöra detta.

Vad slutligen angår den föreslagna indragningen av legationsrådsposten i Kina har utskottet på av departementschefen anförda skäl och, särskilt med hänsyn till att Sverige är representerat i Kina av generalkonsuln i Shanghai, ansett sig böra i denna fråga ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag icke givit anledning till särskilt uttalande från utskottets sida.

Enligt utskottets förslag skulle genom indragning av följande antal ordinarie befattningshavare minskning i avlöningsstaten kunna ske med nedan angivna belopp:

1 sändebud (A 2)	med kronor	15,000
2 förste legationssekreterare (B 16)	» »	19,080
1 vice konsul (B 16)	» »	9,540
1 andre legationssekreterare (B 13)	» »	7,212
1 andre vice konsul (B 13)	» »	7,212
4 kanslister (C 6)	» »	15,400

Kronor 73,444

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän kan härigenom minskas med 73,444 kronor eller till (860,000 — 73,444 =) i avrundat tal 787,000 kronor. Posten vikariatsersättningar torde i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag kunna sänkas med 2,000 kronor till 18,000 kronor. Anslagsposten till ortstilllägg kan vid bifall till utskottets förslag minskas till (726,500 — 3,800 + 5,100 =) 727,800 kronor eller i avrundat tal 728,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t ifrågasatta höjningen av posten expektansarvoden synes kunna begränsas till 5,000 kronor, varigenom posten skulle komma att upptagas med 75,000 kronor.

Hela anslaget till beskickningar och konsulat torde på grund av vad utskottet sålunda anfört bära upptagas med (787,000 + 728,000 + 18,000 + 75,000 =) 1,608,000 kronor eller med 2,000 kronor mindre än som Kungl. Maj:t föreslagit.

Utskottet hemställer,

- I. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag må
- a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad
11 sändebud	A 3
7 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
6 legationsråd	B 20
7 konsuler	B 20
4 förste legationssekreterare	B 16
6 vicekonsuler	B 16
3 andre legationssekreterare	B 13
3 andre vicekonsuler	B 13
18 kanslist, manliga	B 9
eller kvinnliga	C 6

- b) godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat för avlöning utom ortstilllägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag kronor	787,000
Vikariatsersättningar samt lönefyllnad till vissa	
konsulsbefattningar, förslagsanslag	» 18,000
Expektansarvoden, förslagsanslag	» 75,000
Summa kronor	880,000

- c) godkänna följande stat för ortstilllägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Stat för ortstillägg.

Belgien.

Bryssel:

Sändebud kronor 9,000

Danmark och Island.

Köpenhamn:

Sändebud » 10,800

Förste legationssekreterare » 2,000

Vicekonsul » 2,000

Kanslist » —

Estland.

Reval:

Konsul » 6,600

Finland.

Helsingfors:

Sändebud » 10,800

Förste legationssekreterare » 2,000

Vicekonsul (även med placering i Ryssland) » 2,000

Frankrike.

Paris:

Sändebud » 30,600

Legationsråd » 6,100

Kanslist » 1,900

Rouen:

Konsul » 5,100

Italien.

Rom:

Sändebud » 13,800

Lithauen.

Kovno:

Konsul » 6,600

Nederländerna.

Haag:

Sändebud » 17,400

Legationssekreterare » 3,800

Rotterdam:

Vicekonsul » 3,800

Norge.

Kristiania:

Sändebud » 10,800

Förste legationssekreterare » 2,000

Ryssland.

Sändebud » 30,600

Legationsråd » 6,600

Kanslist	kronor	2,000
Konsul	»	8,100
<i>Schweiz, Ungern, Österrike.</i>		
Bern eller Wien (enligt Kungl. Maj:ts bestämmande):		
Sändebud	kronor	13,800
Legationsråd	»	5,100
<i>Spanien, Portugal.</i>		
Madrid:		
Sändebud	»	9,000
Kanslist	»	1,900
<i>Storbritannien och Irland.</i>		
London:		
Sändebud	»	45,000
Legationsråd	»	6,600
Legationssekreterare	»	4,800
Kanslist	»	2,000
Generalkonsul	»	14,400
Vicekonsul	»	3,800
Andre vicekonsul	»	3,800
Kanslist	»	2,000
<i>Turkiet, Bulgarien.</i>		
Konstantinopel:		
Sändebud	»	9,000
<i>Tyska riket.</i>		
Berlin:		
Sändebud	»	23,400
Legationsråd	»	5,100
Legationssekreterare	»	3,800
Kanslist	»	1,800
Hamburg:		
Generalkonsul	»	7,400
Vicekonsul	»	3,300
Lybeck:		
Konsul	»	4,100
<i>Brittiska Sydafrika.</i>		
Kapstaden:		
Generalkonsul	»	11,400
<i>Brittiska Nordamerika.</i>		
Montreal:		
Generalkonsul	»	16,400
Kanslist	»	4,500
<i>Förenta staterna.</i>		
Washington:		
Sändebud	»	45,000

Legationsråd	kronor	7,600
Kanslist	»	4,500
<i>New York:</i>		
Generalkonsul	»	18,400
Vicekonsul	»	6,800
Andre vicekonsul	»	5,000
Kanslist	»	4,500
<i>Chicago:</i>		
Konsul	»	12,100
Kanslist	»	4,500
<i>Minneapolis:</i>		
Vicekonsul	»	6,800
<i>San Francisco:</i>		
Konsul	»	12,100
Kanslist	»	4,500
<i>Mexico, Centralamerika, Väst-Indien, Övre Sydamerika.</i>		
<i>Mexico:</i>		
Sändebud	»	22,400
Kanslist	»	4,500 ¹
<i>Argentina, Chile, Uruguay, Paraguay.</i>		
<i>Buenos Aires:</i>		
Sändebud	»	36,000
Kanslist	»	4,500 ¹
<i>Brasilien.</i>		
<i>Rio de Janeiro:</i>		
Sändebud	»	30,000
Kanslist	»	4,500 ¹
<i>Japan, Kina.</i>		
<i>Tokio:</i>		
Sändebud	»	30,000
Legationssekreterare	»	6,600
Kanslist	»	4,500 ¹
<i>Shanghai:</i>		
Generalkonsul	»	19,400
Kanslist	»	4,500 ¹
<i>Brittiska Australien.</i>		
<i>Sydney:</i>		
Generalkonsul	»	14,400
Kanslist	»	4,500
		Summa ortstillägg kronor 722,800
Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister kronor		5,000
		Summa kronor 727,800

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

Anm. 1. Sändebuden i Köpenhamn, Paris, Helsingfors, Kristiania, Madrid, London, Konstantinopel, Berlin samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Dessutom utgår till nu nämnda tjänstemän ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings-, resp konsulathus med följande belopp, nämligen:

1,500	kronor	för	sändebudet	i	Köpenhamn
3,000	»	»	»	»	Helsingfors
3,000	»	»	»	»	Paris
2,400	»	»	»	»	Kristiania
2,000	»	»	»	»	Madrid
3,000	»	»	»	»	London
2,000	»	»	»	»	Konstantinopel
4,000	»	»	»	»	Berlin
1,000	»	»	generalkonsuln i Hamburg,		

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Leningrad.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal.

Anm. 3. Enl. 1921 års riksdags skrivelse nr 3 A äger Kungl. Maj:t bestämma, huruvida vissa i staten upptagna legationssekreterar- och vicekonsulsbefattningar skola besättas med tjänstemän i lönegraden B 16 eller B 13.

d) sänka det ordinarie förslagsanslaget till beskickningar och konsulat, nu 1,690,000 kronor, med 82,000 kronor till 1,608,000 kronor.

II. att herrar Nylanders och Lindmans ovan berörda motion må anses besvarad genom vad utskottet sålunda anfört och hemställt.»

vid punkt 18:o) (Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m.) av herr *J. D. Norman*, vilken ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet, som anser den av Kungl. Maj:t den svenska rådsrepresentanten tillerkända ersättningen av 20,000 kronor för år alltför hög, har funnit den nu föreslagna höjningen av anslaget kunna minskas med 10,000 kronor och får därför hemställa,

att riksdagen må till *bestridande av kostnaderna för Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m.* för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.»

vid punkt 29:o) (upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige) av herr *A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, vilken ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Verkliga utgifter.

III. Tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.			
1	Departementschefen, ministern för utrikes ärendena	40,000	
2	Departementet, <i>förslagsanslag</i>	457,000	
3	Speciell handelsavdelning inom departementet		30,000
4	Övergångsstat för departementet, <i>förslagsanslag</i>	36,800	
Säger för departementet		533,800	30,000
B. Sveriges representation i utlandet.			
1	Beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>	1,632,000	
2	Övergångsstat för utrikesrepresentationen, <i>förslagsanslag</i>	8,000	
3	Arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen, <i>förslagsanslag</i>		240,000
4	Extra ortstillägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen		325,000
5	Skrivbiträden vid beskickningar och konsulat	250,000	
6	Ekiperingspenningar, <i>förslagsanslag</i>	30,000	
7	Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsulter	110,000	
8	Ersättningar till olönade konsulter, <i>förslagsanslag</i>	110,000	
9	Personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter		5,000
10	Attachéer, <i>reservationsanslag</i>	56,000	
11	Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer		44,000
12	Militär- och marinattachéer, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
13	Förstärkning av reservationsanslaget till militär- och marinattachéer		10,000
14	Handelsattachéer, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
15	Förstärkning av reservationsanslaget till handelsattachéer		60,000
16	Extra biträden och vaktbetjänte vid beskickningar och konsulat	55,000	
17	Ytterligare medel för anställande av extra biträden och vaktbetjänte vid beskickningar och konsulat		25,000
Säger för Sveriges representation i utlandet		2,331,000	709,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
C. Internationella byråer m. m.			
1	Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund, <i>förslagsanslag</i>		325,600
2	Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling		40,000
3	Sveriges representation i Nationernas förbunds råd m. m., <i>förslagsanslag</i>		50,000
4	Sveriges deltagande i internationella konferenser		30,000
5	Internationella skiljedomstolens byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>		5,300
6	Interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat		2,500
7	Internationella fredsbyrån i Bern		1,000
8	Svenska föreningen för Nationernas förbund		2,500
9	Bidrag till Nationernas förbunds hjälpverksamhet till lindrande av hungersnöden i Norra Albanien		* 10,000
Säger för internationella byråer m. m.			466,900
D. Diverse.			
1	Rese- och flyttningsersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
2	Underhåll och reparationer av statens fastigheter i utlandet, möbler m. m., <i>reservationsanslag</i>	60,000	
3	Skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus m. m., <i>förslagsanslag</i>	420,000	
4	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
5	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
6	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige ..		110,000
7	Hemliga utgifter	75,000	
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m., <i>reservationsanslag</i>	28,000	
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
10	Ersättningar till framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och framlidne generalkonsuln C. A. Askers änka för mistning av bohag		20,000
11	Iordningsställande av viss del av beskickningshuset i Köpenhamn m. m., <i>reservationsanslag</i>		37,500
12	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		* 320,000
Säger för diverse		933,000	487,500
Summa		3,797,800	1,693,400

* Härom har avgivits särskilt utlåtande.